

**ПРИРУЧНИК
ЗА
НАСТАВНИКЕ**

**СРПСКИ КАО СТРАНИ
ЈЕЗИК**

ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ
СРПСКИ КАО СТРАНИ ЈЕЗИК

Издавач

Завод за унапређивање образовања и васпитања

Уредници

Весна Крајишник

Виолета Влајковић Бојић

Лектура

Дејана Милијић Субић

Графичко обликовање

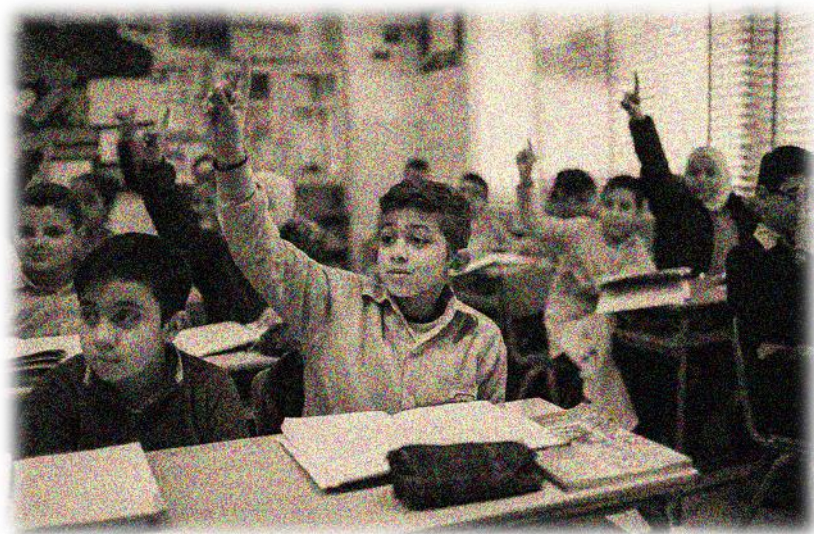
Алекса Еремија

Приручник је настао као резултат *Обуке наставника за примену Плана и програма наставе и учења и Стандарда образовних постигнућа за Српски као страни језик*, коју је реализовао Завод за унапређивање образовања и васпитања у сарадњи са Министарством провете, науке и технолошког развоја.

Материјал доступан на URL адреси:

<https://zuov.gov.rs/izdanja-zavoda/>

СРПСКИ КАО СТРАНИ ЈЕЗИК ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

АУТОРИ И КОАУТОРИ ПРИРУЧНИКА

(по азбучном редоследу)

Влајковић Бојић мср Виолета, саветник координатор, ЗУОВ, Београд

Крајишник др Весна, ванредни професор савременог српског језика, Филолошки факултет, Београд

Коаутори: Радна група за ревизију материјала програма обуке од јавног интереса *Обука наставника/ за примену Стандарда и Програма наставе и учења за Српски као страни језик* (по азбучном редоследу): Беговић Александра, лекторка за немачки језик, Филозофски факултет, Косовска Митровица; Вуковић др Снежана, руководитељка Одсека за људска и мањинска права у образовању, МПНТР; Копиловић Марина, професорка енглеског језика и књижевности, Основна школа „Стеван Сремац“, Београд; Милијић Субић Дејана, заменица директора, ЗУОВ, Београд; Милојевић Мирко, професор руског језика, Земунска гимназија, Београд; Пањковић Љиљана, професорка српског језика и књижевности, ОШ „Бранко Пешић“, Земун, Београд.

Београд, 2021.

САДРЖАЈ

Поштовани наставници,	7
ОПШТИ УВОД	8
ПРВИ ДЕО	10
ПИСМА СРПСКОГ ЈЕЗИКА	11
ЋИРИЛИЦА	11
ЛАТИНИЦА (LATINICA)	11
Ћирилица и латиница у речима и сликама	12
ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ, ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА (ЈЕЗИЧКИ САДРЖАЈИ) И КОМУНИКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	18
Табеларни приказ тематских области, лексике, граматике и активности ученика, којима се прати и вреднује њихово напредовање	19
Прва година учења	20
Друга година учења	21
Трећа година учења	22
Четврта година учења	23
Пета година учења	25
Шеста година учења	26
Седма година учења	28
Осма година учења	29
Девета година учења	31
Десета година учења	32
Једанаеста година учења	34
Дванаеста година учења	35
ДРУГИ ДЕО	38
ТЕМЕ, ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА И КОМУНИКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ПРИМЕРИМА ЗАДАТАКА (РАЗВРСТАНИ ПО ОБЛАСТИМА ЈЕЗИЧКИХ ВЕШТИНА)	39
ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: СЛУШАЊЕ	39
ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: ГОВОР	51
ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: ЧИТАЊЕ	60
ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: ПИСАЊЕ	72
ТРЕЋИ ДЕО	98

ДИДАКТИЧКЕ ИГРЕ У НАСТАВИ СРПСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА	99
1. Покретне игре.....	99
2. Фонетске игре.....	100
3. Граматичке игре.....	100
4. Ортографске игре.....	100
5. Лексичке игре.....	100
6. Игре за овладавање навикама правилног изговора	100
7. Игре за развој говорења.....	101
Уместо закључка.....	102
СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА	105
СТРУЧНА ЛИТЕРАТУРА.....	105
Напомене.....	107

Поштовани наставници,

Пред вама је приручник који је настао као резултат програма обуке од јавног интереса *Обука наставника за примену Стандарда и Програма наставе и учења за Српски као страни језик*. Ослушкујући потребе наставничке праксе, формирана је радна група која је имала задатак да анализира материјале са дате обуке, с намером да се унапреди методологија подучавања овог предмета и да се понуди *алат* који ће оживети његове теоријске поставке и још више га повезати са практичном применом српског језика.

Дати приручник није експертско штиво, а није ни збирка готових решења за наставничку праксу, али пружа целовиту слику о програму наставе и учења Српског као страног језика током првог и другог циклуса основног образовања, општег средњег образовања и образовања одраслих, лишена сувишног теоретисања. Понуђени садржаји су међусобно повезани и могу се прилагођавати и користити у различитим модалитетима рада и сарадње са ученицима, а њихова примарна улога јесте да вас мотивишу, инспиришу и подстакну вашу самосталност и креативност. Сходно томе, очекује се да ће вам овај приручник пружити помоћ и подршку у даљој актуализацији процеса наставе и учења, одабирају и осмишљавају разноврсних садржаја, метода, техника, облика рада, релевантних за дату циљну групу, усклађених са циљем, исходима, компетенцијама, природом предмета, као и са другим контекстуалним чиниоцима у којем се одвија образовно-васпитни процес.

Трудили смо се да ово штиво учинимо занимљивим и лаким за коришћење и надамо се да ће вам он бити поуздан ослонац у даљем раду.

На крају, желимо да се захвалимо свим наставницима који су нас својим активним учешћем на обуци инспирисали да овај приручник изгледа овако како изгледа.

Аутори

ОПШТИ УВОД

Приручник „Српски као страни језик“ у потпуности се наслања на План и програм наставе и учења и Стандарде образовних постигнућа за Српски као страни језик, објављене у *Службеном гласнику Републике Србије* број 15/19 и представља структурирани оквир за реализацију наставе овог предмета. Сагласно томе, он омогућава актуализацију садржаја наведених докумената, повезивање њихових структурних елементата у једну целину која осигурава да се знање гради, развија мрежа појмова и научено одмах примењује у пракси. Примери, обухваћени овим штивом, могу се прилагођавати најразноврснијим организационим активностима, а постављени су тако да одговарају како образовном тако и непосредном животном контексту.

Сходно наведеном, општи циљ овог приручника јесте унапређивање компетенција наставника/наставница у планирању наставе и учења и овладавање адекватним методичким алатима којима се подстиче развијање предметних и међупредметних компетенција код ученика.

Он се састоји из три дела. Први део актуализује и оживљава теоријске поставке предмета Српски као страни језик. Други део се обраћа практичним примерима које наставници могу користити у свом раду, од којих већина припада Приручнику Стандарда образовних постигнућа за Српски као страни језик. Ти модели ће им послужити као методска сугестија за осмишљавање сопствених задатака. Трећи део нуди различите дидактичке игре, као средство које омогућава да се граматичке и лексичке структуре уче на природан начин, подстичу ученике свих узраста да активно учествују у њима и да пасивно знање српског језика активирају, ослобађени страха од грешака и анксиозности.

Будући да не постоји уџбеник за овај предмет, намера аутора је била да се наставницима омогући комфорније коришћење законских документата тако што ће их операционализовати и олакшати њихово повезивање са практичном применом. Истовремено, користећи ресурсе понуђене Приручником, очекује се да пажљивим планирањем и реализацијом процеса наставе и учења, ученици усвајају све четири језичке вештине истовремено (слушање, читање, писање и говор) које им осигуравају комуникацију у свакодневним ситуацијама у различитим областима приватног и друштвеног живота, употребу српског језика у образовне сврхе, упознавање елемената српске културе, као и развијање интересовања за даље учење српског језика у (за њих) страном животном окружењу.

Приручник је намењен свим наставницима који се налазе пред изазовом подучавања овог предмета, односно наставницима који се у свом раду сусрећу са ученицима мигрантима и припадницима других осетљивих група (тражиоцима азила, повратницима по реадмисији, страним држављанима који привремено или трајно бораве на територији Републике Србије).

ПРВИ ДЕО

ПИСМА СРПСКОГ ЈЕЗИКА

У Републици Србији су употреби ћирилично и латиничко писмо, али без знања ћирилице нема знања српског језика и прво писмо које ђаци треба да науче јесте ћирилица. Можда ће поједини наставници и ученици имати бојазан да ће им подучавање, односно учење ћирилице представљати велики изазов и да ће наилазити на препреке због хетерогених група и ученика чији матерњи језик не припада групи словенских језика, али овај проблем ученици брзо превладају.

ЋИРИЛИЦА

Традиционално српско писмо јесте ћирилица (азбука). Модерна српска азбука има 30 слова и свако од њих представља одговарајући глас.

А а Б б В в Г г Д д Ђ ђ
Е е Ж ж З з И и Ј ј К к
Л л Љ љ М м Н н Њ њ О о
П п Р р С с Т т Ћ ћ У у
Ф ф Х х Ц ц Ч ч Џ џ Ш ш

ЛАТИНИЦА (LATINICA)

Латиница (абецеда) је друго писмо које се користи у Србији. И латиница има 30 слова и свако од њих представља одговарајући глас.

A a
B b
C c
Č č
Ć ć
D d

DŽ dž
Đ đ
E e
F f
G g
H h

I i
J j
K k
L l
LJ lj
M m

N n
NJ nj
O o
P p
R r
S s

Š š
T t
U u
V v
Z z
Ž ž

Ђирилица и латиница у речима и сликама¹

АЗБУКА		ABECEDA	
А а	Аутомобил 	A a	Automobil
Б б	Брод 	B b	Brod

¹ Слова латинице нису поређана по абecedном редоследу како би се на очигледан начин ученици упознавали и са једним и са другим писмом.

<p>В в</p>	<p>Вук</p> 	<p>V v</p>	<p>Vuk</p>
<p>Г г</p>	<p>Гуска</p> 	<p>G g</p>	<p>Guska</p>
<p>Д д</p>	<p>Деда</p> 	<p>D d</p>	<p>Deda</p>
<p>Ђ ђ</p>	<p>Ђак</p> 	<p>Đ đ</p>	<p>Đak</p>
<p>Е е</p>	<p>Европа</p> 	<p>E e</p>	<p>Evropa</p>

<p>Ж ж</p>	<p>Жаба</p> 	<p>Ž ž</p>	<p>Žaba</p>
<p>З з</p>	<p>Звезда</p> 	<p>Z z</p>	<p>Zvezda</p>
<p>И и</p>	<p>Италија</p> 	<p>I i</p>	<p>Italiја</p>
<p>Ј ј</p>	<p>Јаје</p> 	<p>J j</p>	<p>Јаје</p>
<p>К к</p>	<p>Корпа</p> 	<p>K k</p>	<p>Korpa</p>

<p>Л л</p>	<p>Лептир</p> 	<p>L l</p>	<p>Leptir</p>
<p>Љ љ</p>	<p>Љуљашка</p> 	<p>Lj lj</p>	<p>Ljuljaška</p>
<p>М м</p>	<p>Мачка</p> 	<p>M m</p>	<p>Mačka</p>
<p>Н н</p>	<p>Наочаре</p> 	<p>N n</p>	<p>Naočare</p>
<p>Њ њ</p>	<p>Њива</p> 	<p>Nj nj</p>	<p>Njiva</p>

<p>О о</p>	<p>Оловка</p> 	<p>O o</p>	<p>Olovka</p>
<p>П п</p>	<p>Пуж</p> 	<p>P p</p>	<p>Puž</p>
<p>Р р</p>	<p>Риба</p> 	<p>R r</p>	<p>Riba</p>
<p>С с</p>	<p>Србија</p> 	<p>S s</p>	<p>Srbija</p>
<p>Т т</p>	<p>Тигар</p> 	<p>T t</p>	<p>Tigar</p>

<p>Т т</p>	<p>Туран</p> 	<p>Ć ć</p>	<p>Ćuran</p>
<p>У у</p>	<p>Уво (Ухо)</p> 	<p>U u</p>	<p>Уво (Ухо)</p>
<p>Ф ф</p>	<p>Флека</p> 	<p>F f</p>	<p>Fleka</p>
<p>Х х</p>	<p>Хлеб</p> 	<p>H h</p>	<p>Hleb</p>
<p>Ц ц</p>	<p>Ципеле</p> 	<p>C c</p>	<p>Cipele</p>

Ч ч	Чизме 	Č č	Čizme
Ц ц	Цак 	Dž dž	Džak
Ш ш	Шал 	Š š	Šal

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ, ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА (ЈЕЗИЧКИ САДРЖАЈИ) И КОМУНИКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

У делу који следи, указаћемо на тематске области, језичке садржаје и комуникативне активности, разврстане по годинама учења језика (1-12). Пажљивим прегледом понуђених елемената, датих у табелама, увиђа се да су они у потпуности комплементарни с Планом и програмом наставе и учења за Српски као страни језик, објављеном у *Службеном гласнику Републике Србије* број 15/19, и служе као подршка наставнику/наставници у планирању, остваривању, праћењу и вредновању процеса наставе и учења.

Табеларни приказ тематских области, лексике, граматике и активности ученика, којима се прати и вреднује њихово напредовање

Тематске области и језички садржаји исти су као у програму наставе и учења предмета, а предложеним комуникативним активностима експлицирају се очекивани исходи учења.

Другим речима, ово поглавље дословно операционализује програм наставе и учења (по годинама учења), нудећи наставницима препоруке за осмишљавање активности којима се оживљавају теме, препоручена лексика и граматичке партије.

Прва колона → **Тематске области** — садржи идентичне области које се налазе у програмима наставе и учења, дате истом хронологијом и предвиђеном годином учења језика. Свака тема представља један ситуацијски комплекс који се, из године у годину учења, кумулативно развија, док се фонд лингвистичких знања, навика, умења и екстралингвистичких представа, везаних за конкретну тему, обнавља и проширује.

Друга колона → **Лексика, граматика** — обухвата језичке садржаје које би ученици требало да усвоје у датој години учења и подразумева прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном, баш онако како је предвиђено у програму.

Трећа колона → **Активности ученика, којима се прати и вреднује њихово напредовање** — нуди очигледну проверу остварености исхода предвиђених програмом наставе и учења преко комуникативних активности ученика. Активности су, као и у програму, разврстане по комплексности и дубини знања, и представљају препоруку наставницима за бирање и осмишљавање најразноврснијих модалитета сарадње са ученицима, налога, задатака, вежбања којима се прате и вреднују резултати учења. Истовремено, адекватно контекстуализованим активностима, ученицима је омогућено да сами у одређеној мери објективно процењују шта знају, умеју и могу да примене у реалним животним околностима.

Овакав приступ осигурава спирални раст знања и његовог повезивања у смислене целине, одмах примењиве у образовном и приватном контексту!

Прва година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – име и презиме</p> <p>Породица: чланови уже породице</p> <p>Живот у кући: кућа/стан, основне просторије, основни намештај, рођендан</p> <p>Храна и пиће основне намирнице</p> <p>Одећа и обућа основни одевни предмети и обућа</p> <p>Образовање учионица, основни школски прибор</p> <p>Природа доба дана, биљке и животиње (типични примери из окружења)</p> <p>Спорт и игре игра, играчке</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти село, град</p> <p>Комуникативни модели поздрављање, представљање</p>	<p>Око 150 пунозначних и помоћних речи; Презент глагола у 1, 2. и 3. лицу једнине (потврдни и одрични облик); Проста реченица са именским предикатом; Личне заменице 1, 2. и 3. лица једнине у функцији субјекта; Личне заменице 1, 2. и 3. лица множине у функцији субјекта – на нивоу разумевања; Проста реченица са глаголским предикатом; Именице у локативу једнине са предлозима <i>у</i> и <i>на</i> уз глагол <i>јесам</i> – на нивоу разумевања; Именице у акузативу без предлога – на нивоу разумевања; Именице у генитиву у моделу <i>Ја сам из...</i> Нетематизована лексика: дани у недељи, бројеви до 20, основне боје, помоћни глагол, личне заменице, показне заменице <i>то</i> и <i>ово</i>, предлози <i>у</i>, <i>на</i> и <i>из</i>, <i>везник и</i>, прилози <i>где</i>, <i>како</i>, <i>сада</i>, <i>ту</i>, упитне речи <i>ко</i> и <i>шта</i>, речце <i>ли</i>, <i>да</i>, <i>не</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Именовање предмета и бића из блиског окружења и исказивање уобичајених радњи и активности (у садашњем времену). – Постављање и одговарање на једноставно формулисана питања. – Разумевање основних информација из одслушаног кратког текста са познатом лексиком и граматицом. – Разумевање једноставних питања која су полако и јасно изговорена, а која се односе на личну идентификацију и идентификацију предмета и особа из непосредног окружења и одговарање на та питања. – Писање основних личних података и појединачних речи којима се именују појмови из блиског окружења, ћириличким писмом. – Читање наглас и разумевање изолованих речи и кратких реченица са познатом лексиком и

граматиком, написаних
ћирилицом.

Друга година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – адреса, телефонски број</p> <p>Породица и људи у окружењу: чланови породице</p> <p>Живот у кући: делови куће/стана; просторије; двориште; Нова година</p> <p>Храна и пиће: основни оброци и основно посуђе</p> <p>Одећа и обућа: одевни предмети и обућа</p> <p>Здравље: основни делови тела</p> <p>Образовање: просторије у школи (учионица), школски намештај, школски прибор</p> <p>Природа: месеци у години; домаће животиње</p> <p>Спорт и игре: дечије игре</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи; Проста реченица са придевом у именском делу предиката; Именица у акузативу без предлога; Именица у локативу са предлозима у и <i>на</i>; Презент глагола за сва три лица и оба броја; Личне заменице 1, 2. и 3. лица множине у функцији субјекта; Присвојне заменице за 1. и 2. лице једине сва три рода у функцији атрибута и именског дела предиката; Именице <i>pluralia tantum</i> (најфреквентнији примери) – на нивоу разумевања; Перфекат глагола којима се исказују уобичајене радње – на нивоу разумевања;</p> <p>Нетематизована лексика: називи месеци, бројеви до 100, прилози <i>данас</i> и <i>јуче</i>, везници <i>или</i> и <i>а</i>, упитне речи <i>колико</i> и <i>када</i></p>	<ul style="list-style-type: none">– Исказивање радње која се дешава у тренутку говорења;– Разумевање радње исказане у прошлости;– Састављање реченице са правим објектом;– Исказивање основних просторних односа;– Разумевање полако и јасно изговорених једноставних питања и информација везаних за свакодневне активности и време њиховог дешавања и одговарање на њих;– Представљање себе и чланова своје породице и тражњење исте информације од саговорника;– Читање кратких повезаних реченица са познатом лексиком и граматиком;– Писање штампаним словима ћирилице и латинице.

<p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: основна превозна средства; продавница, пијаца</p> <p>– Комуникативни модели: честитање и захваљивање</p>		
--	--	--

Трећа година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – место рођења</p> <p>Породица и људи у окружењу: основне информације о члановима уже породице</p> <p>Живот у кући: делови намештаја према просторијама у кући/стану; уобичајене дневне активности (устајање, доручак, одлазак у школу, на посао, слободне активности...)</p> <p>Храна и пиће: оброци, воће, поврће, посуђе</p> <p>Одећа и обућа: одевање према годишњим добима</p> <p>Здравље: делови тела, одржавање личне хигијене; прибор за личну хигијену</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи; Перфекат фреквентних глагола (сва три лица и оба броја); Футур I фреквентних глагола – на нивоу разумевања; Модални глаголи; Присвојне заменице за треће лице јединине сва три рода; Именице у акузативу са предлозима <i>у</i> и <i>на</i> са глаголом <i>ићи</i>; Именице у генитиву са значењем просторног и временског односа; Именице у инструменталу са значењем друштва и средства – на нивоу разумевања. Конгруенција именских и придевских речи у наведеним падежним облицима у фреквентним конструкцијама. Конгруенција у реченици са именицама <i>pluralia tantum</i> (најфреквентнији примери).</p> <p>Нетематизована лексика: бројеви до 1000, редни бројеви, сабирање и одузимање, изведене боје,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Исказивање радње у садашњости и прошлости и тачног времена дешавања; – Учествовање у кратком дијалогу с вршњацима и одраслима у складу с тематским областима и препорученом лексиком; – Разумевање полако и јасно изговорених једноставних питања и информације о садашњим, прошлим и будућим догађајима и одговарање / реаговање на њих; – Читање наглас с разумевањем познатих линеарних и нелинеарних текстова; – Писање кратких форми штампаним и писаним словима ћирилице и латинице уз поштовање ортографске норме.

<p>Образовање: школски предмети, оцењивање; час и одмор; распоред часова</p> <p>Природа: годишња доба – атмосферске појаве; кућни љубимци</p> <p>Спорт и игре: друштвене и компјутерске игре</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: превозна средства, болница, апотека</p> <p>Комуникативни модели: упознавање; жеља; нуђење; прихватање/неприхватање понуђеног</p>	<p>присвојне заменице, предлози <i>од, до, испод, изнад, пре, после, са,</i> везници <i>зато што</i> и <i>али</i>, прилози <i>горе, доле, лево, десно, сутра, ујутру, увече;</i> упитне речи <i>зашто</i></p>	
--	---	--

Четврта година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – месец рођења, узраст, место и улица становања</p> <p>Породица и људи у окружењу: чланови шире породице и основне информације о њима</p> <p>Живот у кући:</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи; Футур I глагола (сва три лица и оба броја); Императив (2. лице једнине и множине најфреквентнијих глагола); Сложени предикат са модалним глаголима <i>морати, моћи, желети</i>; Именице у инструменталу са значењем друштва и средства; Именица у дативу у функцији неправог објекта уз глаголе</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Приписивање типичних особина предметима и бићима из блиског окружења. – Исказивање радњи у садашњости, прошлости и будућности; – Исказивање молби и захтева; – Учествовање у дијалогу на задату тему усклађену с тематским областима;

простор у коме се учи и одмара; радни дани и викенд; подела послова и обавеза у породици

Храна и пиће:

избор хране и пића, воће и поврће, посластице

Одећа и обућа:

одевни предмети за одређене прилике (свечана и спортска одећа)

Здравље:

лекарски преглед и интервенције; најчешће болести

Образовање:

учење и школске обавезе; излет, екскурзија

Природа:

домаће и дивље животиње; основни географски појмови, стране света

Спорт и игре:

спортови и основна спортска опрема

Насеља, саобраћај и јавни објекти:

делови града; на путу до школе, учесници у саобраћају; пекара, посластичарница

Нетематизована

лексика: прилози *близу, далеко, синоћ, јутрос, вечерас*, упитне речи *како* и *какав*, речца *можда*

Комуникативни

модел: давање и тражење информација;

давања и говорења – на нивоу разумевања;
Енклитички облик личне заменице у дативу за 1. и 2. лице једнине уз глаголе давања, говорења и допадања;
Присвојне заменице за сва три лица једнине и множине;
Фреквентни описни придеви за исказивање физичких и карактерних особина и фреквентни прилози за начин;
Фреквентне именице са значењем вршиоца радње.
Конгруенција именских и придевских речи у наведеним падежним облицима у фреквентним конструкцијама.

- Разумевање молби и захтева који се односе на свакодневне активности и реаговање на њих;
- Читање у себи с разумевањем кратких линеарних и нелинеарних текстова с познатом лексиком и граматиком;
- Писање кратких текстова (ћирилицом или латиницом) у складу с предвиђеном ортографском нормом.

захтев;
допадање/недопадање;
тражење допуштења.

Пета година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – датум рођења; омиљене личне активности</p> <p>Породица и људи у окружењу: занимања чланова породице и људи у окружењу</p> <p>Живот у кући: опис просторија у кући/стану; свакодневне активности у кући; празници</p> <p>Храна и пиће: врсте воћа и поврћа; активности у припремању хране</p> <p>Одећа и обућа: набавка одеће и обуће</p> <p>Здравље: болести и лечење; здравствено стање</p> <p>Образовање: нови школски предмети; зимски и летњи распуст;</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи; Сложени глаголски предикат с модалним глаголима: <i>треба ти, смети</i>; Именичке, бројне и прилошке синтагме са значењем количине; Именица у дативу у функцији неправог објекта уз глаголе давања и говорења; Енклитички облик акузатива личних заменица у моделу <i>Боли ме...Боли га...</i> Вокатив на примерима особа из непосредног окружења; Компаратив и суперлатив фреквентних придева и прилога; Узрочна реченица с везницима <i>јер</i> и <i>зато што</i>; Временске реченице; Глаголски вид познатих глагола у временским реченицама.</p> <p>Нетематизована лексика: прилози <i>мало, много, пуно, неколико, још, везници док, кад, пре него што, након што, чим, него, упитна реч који</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Учествовање у кратком дијалогу о познатим темама; – Описивање (усмено) у 4 до 6 реченица доживљене ситуације и своје планове; – Разумевање садржаја кратког континуираног говореног текста (5 до 6 једноставних реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно и реаговање на њега; – Читање с разумевањем краћег познатог текста писаног ћирилицом или латиницом; – Издвајање експлицитне информације и извођење једноставних закључака на основу прочитаног текста; – Писање краћег текста (5-6 реченица) на познату тему, ћирилицом или латиницом, уз очекиване грешке које не утичу на разумевање.

<p>школски намештај; школски прибор</p> <p>Природа: временске прилике; називи континената и земаља у окружењу</p> <p>Спорт и игре: спортови и спортисти</p> <p>Куповина: цене; плаћање</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: сеоско домаћинство (башта, врт, воћњак); градске улице и тргови; циљ путовања; аутобуска и железничка станица</p>		
--	--	--

Шеста година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – омиљене личне активности</p> <p>Породица и људи у окружењу: опис чланова породице и људи у окружењу (физичке и психичке карактеристике)</p> <p>Живот у кући: покућство (постељина, посуђе, кућни апарати); уобичајене дневне активности током радне недеље и викенда;</p>	<p>Око 150 пунозначних и помоћних речи; Конгруенција атрибута и именице у усвојеним падежним конструкцијама; Именице женског рода на сугласник – на нивоу разумевања; Присвојни придеви; Посесивни генитив – на нивоу разумевања; Неправи објекат у локативу са предлогом о и акузативу са предлогом за; Изрична реченица уз глаголе говорења и мишљења; Намерна реченица са везником да.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Постављање питања, издавање налога и саопштавање информације у вези са свакодневним активностима, људским особинама и поступцима; – Описивање у неколико реченица догађаја у којем је учествовао/учествовала; – Препричавање кратак једноставног наративног текста; – Учествовање у кратком дијалогу о темама из свакодневног живота, уз

празници и прославе у
породици

Храна и пиће:

омиљена храна и пиће;
зачини; врсте меса

Одећа и обућа:

опис одеће и обуће;
одржавање одеће и обуће

Здравље:

активности за очување
здравља

Образовање:

омиљени школски
предмети; дан школе;
активности на часу и на
одмору; основни појмови
из биологије

Природа:

чување природе;
географски појмови и
називи држава

Спорт и игре:

спортски реквизити и
основна спортска
терминологија

Куповина:

цене; место куповине;
плаћање

**Насеља, саобраћај и
јавни објекти:**

оријентација у простору,
начин кретања; делови
града; циљ путовања

Нетематизована лексика: прилози
рано, касно, увек,
никад, често, ретко, дуго, зими,
лети; предлог о, за, везник да,
упитна реч чији

- поштовање основних
начела вођења разговора;
- Разумевање садржаја
кратког континуираног
говореног текста (до 10
једноставних реченица)
саопштеног стандардним
језиком, изговореног
разговетно и реаговање на
њега;
 - Читање краћих текстова са
познатом граматиком и
углавном познатом
лексиком;
 - Писање кратких,
једноставних текстова (до
10 реченица) уз очекиване
грешке које не утичу на
разумевање;
 - Писање кратких порука,
честитки, позивница,
обавештења, уз поштовање
језичке и ортографске
норме.

Седма година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – национална или етничка припадност</p> <p>Породица и људи: односи међу члановима породице и пријатељима</p> <p>Живот у кући: опис простора у којем се проводи највише времена – његово одржавање и уређење</p> <p>Храна и пиће: храна биљног и животињског порекла</p> <p>Одећа и обућа: материјали од којих се прави одећа и обућа; облачење младих</p> <p>Здравље: здрав начин живота</p> <p>Образовање: специјализоване учионице; писмени задаци, контролни задаци; основни појмови из математике и физике</p> <p>Природа: разноврсност биљног и животињског света; описивање временских прилика</p> <p>Спорт:</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи; Именице у генитиву с предлозима <i>са, из, око, између, поред, код</i>; Конгруенција атрибута и именице у роду, броју и падежу; Најфреквентније збирне именице изведене суфиксом <i>-је</i>; Етници (за потребе представљања себе и људи из своје околине); Градивни придеви; Односне реченице - уопштено; Потенцијал у моделима типа <i>Ја бих један сок... Ми бисмо дошли у 5.</i> Директни и индиректни говор (изричне и зависноупитне реченице, на нивоу свакодневне комуникације).</p> <p>Нетематизована лексика: <i>везник који</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Описивање догађаја, давање налога или саопштавање своје намере, жеље и потребе; – Преношење информације добијене од друге особе; – Издвајање главне идеје у свакодневној комуникацији и повезивање узрока и последице; – Разумевање уобичајене информације у вези са свакодневним животним потребама и активностима и реаговање на њу; – Разумевање суштине кратког континуираног говореног текста са познатом лексичком и граматичком структуром изговореног разговарно; постављање и одговарање на питања у вези са тим текстом; – Извођење једноставних закључака у вези са прочитаним текстом са познатом лексичком и граматичком структуром; – Писање кратких и једноставних текстова у вези са предвиђеним темама и садржајима, уз очекиване грешке које не утичу на разумевање; – Попуњавање краћег формулара.

<p>тимски и индивидуални спортови, познати спортисти</p> <p>Куповина: куповина у тржним центрима</p> <p>Насеља, саобраћај, јавни и услужни објекти: значајни грађевински објекти – културноисторијски споменици; позориште, биоскоп</p> <p>Култура, уметност, медији: филм и телевизија; основни музички инструменти, концерт</p>		
--	--	--

Осма година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – кратка биографија</p> <p>Породица и људи: људске врлине и мане</p> <p>Живот у кући: одржавање стамбеног простора (кречење, поправке); планирање и организација послова и обавеза у кући; породична окупљања</p> <p>Храна и пиће:</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи; Футур II и потенцијал у кондиционалним реченицама са везницима <i>ако</i> и <i>кад</i>; Футур II у временској реченици са везником <i>док</i> и <i>кад</i>. Обезличене реченице за исказивање свакодневних потреба. Рефлексивни пасив – на нивоу разумевања. Нетематизована лексика: везник <i>ако</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Описивање себе, својих психолошких стања и расположења, као и људи око себе, у неколико континуираних реченица опише себе; – Описивање неког догађаја; – Адекватно коришћење комуникативних модела за најчешће говорне чинове; – Аргументовано изношење сопственог мишљења и ставова једноставним исказима; – Разумевање основног смисла и главних информација из разговора

припремање хране;
здраве навике у
исхрани

Одећа и обућа:

естетска компонента
изгледа, накит и модни
деталји

Здравље:

адолесценција,
опасности од болести
зависности

Образовање:

могућности даљег
школовања, врсте
средњих школа,
занимања; основни
појмови из хемије

Природа:

екологија, заштита
природе

Спорт:

актуелне и
традиционалне
спортске
манифестације;
понашање на
спортским
манифестацијама

Куповина:

куповина у
специјализованим
продавницама
(продавница спортске
опреме, књижара...)

**Насеља саобраћај,
јавни и услужни
објекти:**

културноисторијски
споменици; коришћење
јавног превоза,
понашање у саобраћају;
музеј, галерија

двоје или више
(са)говорника о блиским и
познатим темама, уживо
или у медијима;

постављање и одговарање
на питања у вези са датим
комуникативним чином;

- Читање познатог текста,
писаног ћирилицом или
латиницом (нормалним
темпом) уз разумевање
лексице и граматике
заступљених у тексту и
одређивање појединачних
непознатих речи на основу
контекста;
- Разумевање једноставних
упутстава која се тичу
оријентације у простору,
употребе апарата, правила
игре и сл;
- Писање кратаких текстова
о себи, другим личностима
и важним догађајима из
окружења, у складу са
ортографском нормом на
задате теме и организује их
у смисаоне целине.

<p>Култура, уметност, медији: позоришна представа; интернет и друштвене мреже</p>		
--	--	--

Девета година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – узраст, место становања, досадашње образовање, основна документа</p> <p>Породица и људи у окружењу: подаци о члановим породице и пријатељима</p> <p>Живот у кући: опис животног простора (кућа/стан)</p> <p>Храна и пиће: навике у исхрании у контексту културолошких разлика</p> <p>Одећа и обућа: одећа и обућа за различите прилике; материјали од којих се прави одећа и обућа</p> <p>Здравље: болести и лечење</p> <p>Образовање:</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи укључујући и основне појмове из школских предмета;</p> <p>Презент, перфекат, футур I, императив, потенцијал и футур II – систематизација глаголских облика; Глаголски вид – разликовање свршених и несвршених глагола (неопходних у свакодневној комуникацији) - разликовање именоване од обављене радње, творба перфективних глагола (најфреквентнији префикси); Конгруенција атрибута са именицама женског рода на сугласник;</p> <p>Датив у функцији логичког субјекта (именице и заменице); Кондиционалне реченице са везником да;</p> <p>Рефлексивни и партиципски пасив.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Учествовање у свакодневној комуникацији уз коришћење једноставнијих реченица; – Исказивање и уопштено образлагање сопствених намера и планова; – Издавање уобичајених налога у свакодневној комуникацији; – Преношење (својим речима) информација добијених од других особа; – Разумевање суштине јасно изговореног текста о стварима, особама и активностима из свакодневног живота; – Читање краћих стручних текстова из области свог интересовања; – Писање кратких континуираних текстова на задату тему (из учениковог интересовања или блиског окружења), у складу са ортографском нормом.

<p>нови наставни предмети, учење и оцењивање, професори</p> <p>Природа: жива и нежива природа у окружењу; сналажење у простору</p> <p>Спорт и игре: тимски и индивидуални спортови, познати спортисти</p> <p>Куповина: куповина и начини плаћања</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: градски и међуградски превоз</p> <p>Култура, уметност, медији: значајни догађаји и личности из културне прошлости; врсте медија и медијски садржаји; интернет и друштвене мреже</p>		
---	--	--

Десета година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – физички изглед; лична интросовања</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи, укључујући и основне појмове из школских предмета; Глаголски вид – разликовање једнократне од понављане радње</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Иницирање и одржавање разговора са вршњацима и особама из окружења на блиске и познате теме; – Усмено препричавање садржаја онога што је

<p>Породица и људи у окружењу: обавезе и навике чланова породице</p> <p>Живот у кући: послови и обавезе у кући; млади и слободно време</p> <p>Храна и пиће: припремање хране</p> <p>Одећа и обућа: омиљена гардероба и обућа</p> <p>Здравље: здравствено стање, лична искуства</p> <p>Образовање: основна стручна терминологија наставних предмета примарних за струку ученика</p> <p>Природа: карактеристике и занимљивости појединих регија</p> <p>Спорт и игре: спортске манифестације и понашање на спортским манифестацијама</p> <p>Куповина: свакодневна и повремена куповина, штедња</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: врсте и начини путовања; места за забаву</p>	<p>(код глагола неопходних у свакодневној комуникацији) - творба имперфективних глагола; Збирни бројеви и бројне именице; Конгруенција са збирним бројевима и бројним именицама у реченици – на нивоу разумевања; Концесивне реченице са везницима <i>иако</i> и <i>мада</i>; Односне реченице са везницима <i>који</i> и <i>чији</i> у зависним падежима; Исказивање узрока предлошко-падежним конструкцијама и зависном узрочном реченицом.</p>	<p>ученик/ученица видео/ла, чуо/ла или прочитао/ла из различитих домена општег информисања;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Разумевање основних садржаја информативних и документарних емисија; постављање и одговарање на питања у вези са датим медијским садржајима; – Разумевање суштине краћих стручних текстова; постављање и одговарање на питања у вези са датим текстом; – Описивање (укратко) својих и туђих осећања, расположења и психофизичка стања; – Попуњавање различитих типова формулара.
--	---	--

<p>XI. Култура, уметност, медији: уметничка дела и споменици културе; праћење медија; интернет и друштвене мреже – предности и мане</p>		
---	--	--

Једанаеста година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – карактерне и емотивне особине</p> <p>Породица и људи у окружењу: порекло, преци</p> <p>Живот у кући: живот у кући и живот у стану – предности и недостаци</p> <p>Храна и пиће: исхрана и здравље; дијета</p> <p>Одећа и обућа: куповина и одржавање одеће и обуће</p> <p>Здравље: чување здравља, опасности од болести зависности</p> <p>Образовање: основна стручна терминологија</p>	<p>Око 105 нових пунозначних и помоћних речи укључујући и основне појмове из школских предмета;</p> <p>Систематизација неличних именичких заменица (значење и промена);</p> <p>Исказивање временског односа предлошко-падежним конструкцијама и зависним реченицама с везницима <i>кад, док, чим, пре него што, након што</i>;</p> <p>Глаголски прилог садашњи у примерима уобичајеним у свакодневној комуникацији;</p> <p>Глаголски прилог прошли – на нивоу разумевања</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Исказивање и образлагање својих поступака и мишљења, критичко анализирање поступака и мишљења других током организованог разговора; – Разумевање основних садржаја стручних емисија из домена личног интересовања; постављање и одговарање на питања у вези са садржајем датих емисија; – Читање и разумевање суштине информативних текстова; постављање и одговарање на питања у вези са датим информативним текстовима; – Писање извештаја на теме из различитих школских предмета из коришћење

<p>наставних предмета примарних за струку ученика</p> <p>Природа: проблеми загађивања природе</p> <p>Куповина: куповина путем интернета</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: јавни објекти у окружењу и запослени у њима</p> <p>Култура, уметност, медији: значајне културно-уметничке манифестације у окружењу; медији у функцији образовања; коришћење интернета</p>		<p>информација добијених из више извора;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Прављење бележака на основу одслушаног текста.
---	--	---

Дванаеста година учења

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ	ЛЕКСИКА, ГРАМАТИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА, КОЈИМА СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ
<p>Лично представљање: основне информације о себи – писање CV-ја</p> <p>Породица и људи у окружењу: решавање конфликта у породици и међу пријатељима</p> <p>Живот у кући: пожељан простор за живот</p>	<p>Око 150 нових пунозначних и помоћних речи укључујући и основне појмове из школских предмета;</p> <p>Употреба наглашених и ненаглашених облика личних заменица - систематизација;</p> <p>Типичан распоред енклитика у простој реченици - систематизација;</p> <p>Аорист у примерима уобичајеним у свакодневној комуникацији;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Излагање на задату тему, уз унапред припремљену презентацију; – Интерпретирање основних садржаја који се односе на предавање из струке; – Разумевање основног смисла и главних информација у аутентичном разговору

<p>Храна и пиће: традиција у исхрани, национална јела</p> <p>Одећа и обућа: одевање младих, мода</p> <p>Здравље: конвенционално и алтернативно лечење</p> <p>Образовање: основна стручна терминологија наставних предмета примарних за струку ученика; могућности даљег школовања</p> <p>Природа: очување и неговање природе у окружењу</p> <p>Спорт и игре: професионално и рекреативно бављење спортом</p> <p>Куповина: однос према куповини</p> <p>Насеља, саобраћај и јавни објекти: администрација и лична документа</p> <p>Култура, уметност, медији: међукултуралност и њен значај; злоупотреба интернета</p>	<p>Конгруенција са личном заменицом Ви у учтивом обраћању женској особи; Деклинација синтагме са именом и презименом мушке и женске особе.</p>	<p>два или више (са)говорника, уколико се говори разговорно и умереним темпом; постављање и одговарање на питања у вези са датим разговором;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Прикупљање информација из линеарних и нелинеарних текстова; – Читање с разумевањем, уз помоћ речника, стручних и информативних текстова, писаних административним стилом; – Писање основних информација о себи у форми биографије; – Писање краћих текстова административног стила (молба, жалба, захтев...).
---	--	---

ДРУГИ ДЕО

ТЕМЕ, ЛЕКSIKA, ГРАМАТИКА И КОМУНИКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ПРИМЕРИМА ЗАДАТАКА (РАЗВРСТАНИ ПО ОБЛАСТИМА ЈЕЗИЧКИХ ВЕШТИНА)

Задаци понуђени у овом делу Приручника су оријентационог и илустративног карактера и дати су равноправно на ћириличком и на латиничком писму, јер ученици треба да савладају и једно и друго писмо. Њима су обухваћени и повезани сви елементи Програма наставе и учења и Стандарда образовних постигнућа за Српски као страни језик. Лексичке и граматичке појаве дате у задацима су типичне и неопходне за свакодневни говор и комуникацију, и то кроз разноврсне моделе. Конципирани су према јасно утврђеним циљевима и задацима, стандардима и исходима наставе Српског као страног језика. Примери су разврстане у односу на прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном. Сваки задатак вишег степена сложености подразумева знање лексичких и граматичких садржаја претходних нивоа. Наставници могу да бирају и користе ове задатке као образац за израду сопствених примера примерених реалном контексту у коме се одвија настава. Задаци садрже и визуелне елементе који језички садржај чини јаснијим и разумљивијим за ученике. Највише задатака је дато за област језичке вештине Писање, јер је оно по степену сложености најзахтевније и неопходно је развити код ученика две вештине: графичку фиксацију говора и исказивање мисли у писменој форми.

ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: СЛУШАЊЕ

Основни ниво

1. Слушајте текст и заокружите тачан одговор:

Ја сам Бранко. Имам 14 година и идем у основну школу. **Носим наочаре и имам плаву косу.** Моја сестра од тетке се зове Сара. Она живи у једном селу близу Београда. Често за викенд идем код ње. Понекад, кад има времена, вози ме тата, али најчешће идем **аутобусом.** Једном сам ишао и возом. Сарини родитељи имају кућу са великом баштом. У њој гаје крушке, кајсије и јабуке. **Када је лепо време, Сара и ја волимо да седимо у башти и да једемо јабуке.** После ручка, Сара и ја смо хтели да јашемо коње, али нам њени родитељи нису дозволили. Рекли су да је то опасно. Зато смо **возили бицикле.** После тога сам кренуо кући. Имао сам аутобус у пола два, а **кући сам стигао у пола четири.**

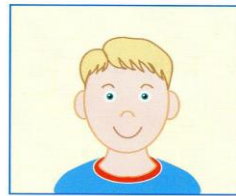
а) На којој слици је Бранко?

А

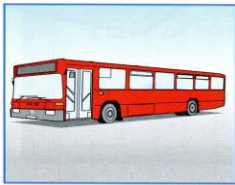

Б

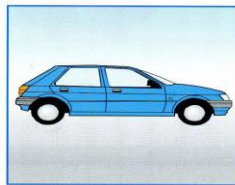

В

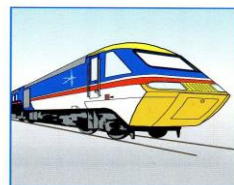
б) Чиме најчешће иде код Саре?

А

Б

В

в) Шта Бранко и Сара воле да раде када је лепо време?

А

Б

В

г) Шта су радили после ручка?

А

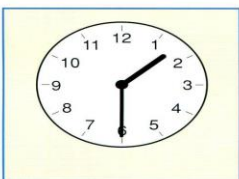

Б

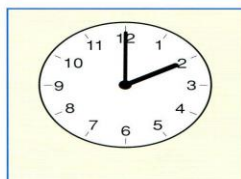

В

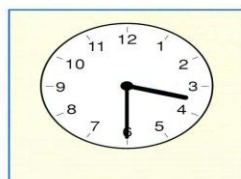
д) Када је Бранко стигао кући?

А

Б

В

Рећи ученицима да прво погледају слике из задатка, дати им за то 20 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

2. Слушајте реченице и заокружите тачно (Т) или нетачно (Н), као у примеру:

Реченице се читају једанпут, нормалним темпом, са краћом паузом између реченица.

0.	Т	Н
1.	Т	Н
2.	Т	Н
3.	Т	Н
4.	Т	Н
5.	Т	Н
6.	Т	Н
7.	Т	Н
8.	Т	Н
9.	Т	Н
10.	Т	Н

0. Када сунце сија, ми носимо кишобран.
1. Кад сам жедан, једем хлеб.
2. Седамнаест плус три је дванаест.
3. Пре сто година, компјутери су брже радили.
4. Јабуке, крушке и ананас су поврће.
5. Када сам болестан, идем код доктора.
6. Сир, јогурт и џем се праве од млека.
7. Јули и август су најтоплији месеци у Србији.
8. Кад пада снег, носимо сандале.
9. Први спрат је испод другог спрата.
10. Слон је већи од пса.

3. Слушајте пажљиво текст и одговорите на питања:

Драги Стефане,

Хвала ти на позиву. Сигурно ћу доћи на твој рођендан у петак. Ако желиш, могу да дођем раније после подне да ти помогнем. Могу, такође, да направим и донесем воћну салату и једну тарту од чоколаде. Шта мислиш о томе? Колико гостију ћеш имати? Да ли долази и Силвија. Најбоље је да се договоримо преко телефона. Зови ме вечерас после 8.

Пуно поздрава од Јелене.

а) Ко пише Стефану?

б) Када је Стефанов рођендан?

в) Шта може да направи Јелена?

г) Како ће се договорити?

д) Када ће се чути?

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 20 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

4. Слушајте пажљиво текст и заокружите тачан одговор:

Ја се зovem Милена Јовановић. Имам 24 године. Из Србије сам и живим у Сомбору. Студирам медицину у Новом Саду. Добро говорим енглески језик, а мало говорим и разумем француски. Немам пуно слободног времена јер пуно учим. Волим музику и када сам на распусту, идем на концерте. Имам две добре пријатељице и са њима понекад идем у кафић.

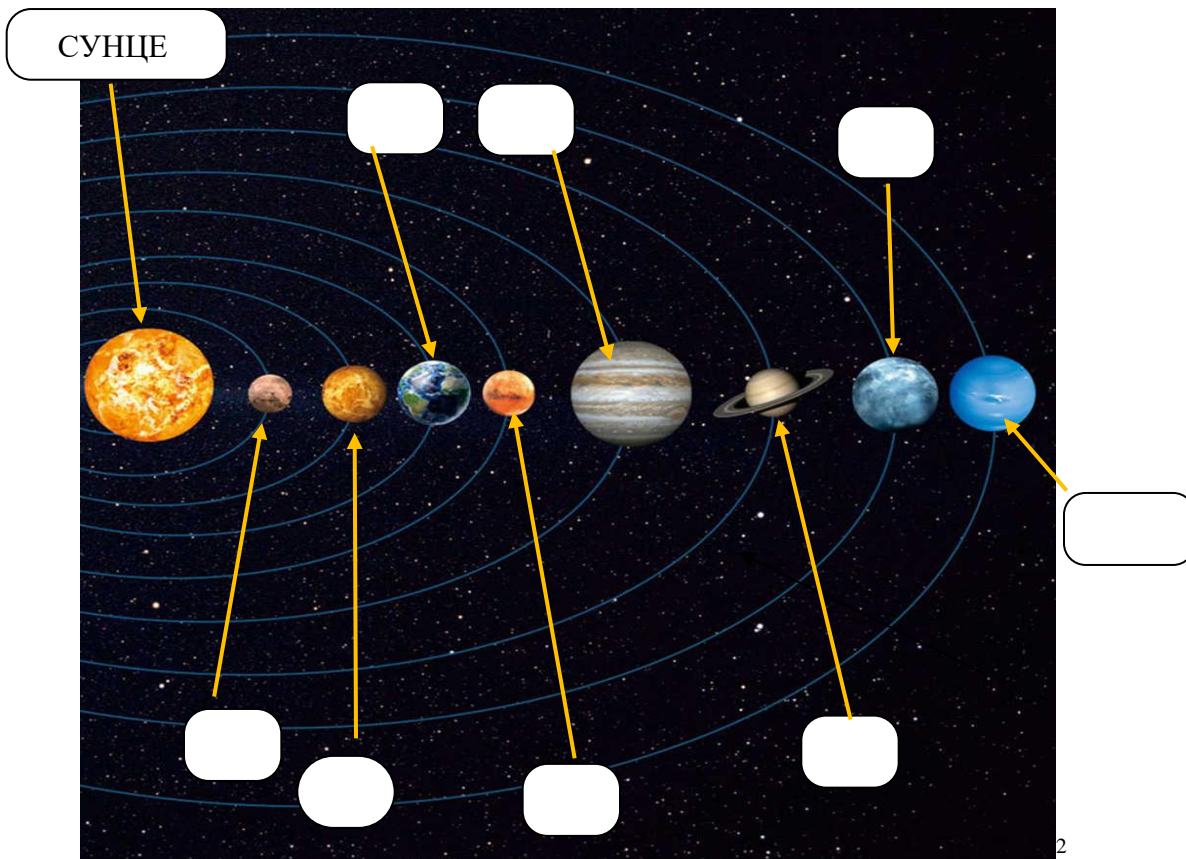
1) Милена Јовановић има: а) 23 године б) 24 године в) 25 година	4) Она воли: а) музику б) спорт в) плес
2) Она живи у: а) Суботици б) Новом Саду в) Сомбору	5) Колико има добрих пријатељица? а) једну б) две в) много
3) Добро говори: а) француски б) немачки в) енглески	

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 20 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

Средњи ниво

1. Слушајте текст и на основу информација из текста поређајте правилно редослед планета Сунчевог система:

Сунчев или **Соларни систем** је наш дом и чини га **Сунце** и сва небеска тела која су гравитационом силом везана за њега. Небеска тела која припадају Сунчевом систему су: планете, њихови природни сателити и мала тела Сунчевог система. **Земља** је једна од осам планета у Сунчевом систему и трећа по удаљености од Сунца. За сада је једина позната планета на којој има живота. **Марс** је четврта планета од Сунца. Он има врло танку атмосферу, површину с кратерима, рељеф с долинама, пустињама, угашеним вулканима и поларним глечерима. **Меркур** је најмања планета у Сунчевом систему и налази се најближе Сунцу. **Уран** и **Нептун** се још зову и ледени дивови, јер на њиховој површини има много леда. Они се налазе један поред другог. Нептун је веома олујан, Уран је много мирнији. **Јупитер** је највећа планета у Сунчевом систему. Дан овде траје мање од 10 сати, зато што се он окреће око своје осе брже од свих осталих планета у Сунчевом систему. **Сатурн** се сместио тачно између Урана и Јупитера и он је познат као планета с прстеновима који су, заправо, честице леда и прашине. **Венера** је друга планета по удаљености од Сунца. На њој је јако вруће, а главни разлог за то је густина атмосфере која ствара ефекат стаклене баште. Испод облака сумпорне киселине скривају се урагани и олује који непрестано дувају. (До 2006. веровало се да постоји девет планета у Сунчевом систему, али су научници ревидирали критеријуме и избрисали **Плутон** са листе који до тада важио за последњу планету Сунчевог система.)¹

Рећи ученицима да прво погледају слику из задатка, дати им за то 20 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

2. Слушајте реченице и заокружите тачно (Т) или нетачно (Н), као у примеру:

Реченице се читају један пут, нормалним темпом, са краћом паузом између реченица.

- 0) У Европи зима почиње у децембру.
- 1) Пилећа супа се прави од рибе.
- 2) Зима је најхладније годишње доба.
- 3) Фризер ради у болници.
- 4) Сава и Дунав теку кроз Србију.
- 5) Утакмице се играју у позоришту.
- 6) Пржена храна није здрава.
- 7) Обућу и одећу купујемо у тржном центру.
- 8) Изнад првог спрата је приземље.
- 9) Један дан има 23 сата.
- 10) Вода нема мирис и укус.

0.	Т	Н
1.	Т	Н
2.	Т	Н
3.	Т	Н
4.	Т	Н
5.	Т	Н
6.	Т	Н
7.	Т	Н
8.	Т	Н
9.	Т	Н
10.	Т	Н

3. Пажљиво слушајте следећи текст и одговорите на питања:

Господин Николајевић је нови професор математике у Првој београдској гимназији. Он је строг и није много дружељубив, али је коректан. Његови ђаци мисле да је досадан јер предаје досадан предмет. Они не воле математику много. Али једног дана десило се нешто интересно у гимназији. Ученици су били изненађени. Господин Николајевић се никад не смеје, али данас је насмејан цео дан. Обично носи сиво одело, тамно црвену кравату, а данас је обукао фармерке, зелени џемпер и жуту кравату! Обично не говори много, али данас је разговарао са свима. Ученици нису знали шта се десило. Питали су професорку

српског језика. Она им је рекла да је господин Николајевић купио сок за све професоре у школи и да је за њега данас важан дан јер је постао отац.

а) Који предмет предаје господин Николајевић?

б) Где ради господин Николајевић?

в) Зашто ђаци мисле да је он досадан?

г) Да ли господин Николајевић воли да се дружи?

д) Какве боје је одело које он обично носи?

ђ) Да ли је данас обукао одело?

е) Шта је још данас било другачије код професора?

ж) Ко је ученицима рекао шта се десило професору?

з) За кога је професор математике купио сок?

и) Зашто је господин Николајевић данас срећан?

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 60 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

4. Слушајте текст и заокружите тачан одговор:

Мој најбољи друг се зове Јован. Он има двадесет година и студира психологију. Пре две године се преселио у Београд, а рођен је у једном селу у централној Србији. Његови родитељи још увек живе тамо. Јован нема ни брата ни сестру, али има много пријатеља зато што је увек весео и воли да се дружи.

У слободно време воли да игра шах и да чита књиге. Суботом понекад излази са друштвом у ноћне клубове и увек се лепо проведе. Његови другови су такође студенти и сви много уче. Зато не могу баш често да излазе.

Јованова девојка Тања студира у иностранству и они се ретко виђају. Али сваког дана се чују преко интернета или преко телефона и на лето планирају да иду на море заједно. Јован

не воли јако сунце, а његова девојка много воли да се сунча. Обоје много воле да се купају у мору.

- 1) Јован је
 - а) студент
 - б) психолог
 - в) из Београда
- 2) Јованови родитељи живе
 - а) у Београду
 - б) на селу
 - в) у граду
- 3) Јован
 - а) нема много другова
 - б) нема брата, али има сестру
 - в) је јединац
- 4) Јованови другови
 - а) понекад излазе суботом
 - б) никад не уче
 - в) не воле да излазе
- 5) Јованова девојка
 - а) студира у Београду
 - б) воли јако сунце
 - в) не воли да се купа у мору

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 60 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

Напредни ниво

1. Слушајте текст и заокружите тачан одговор:

Штампање се прво развило у Кини, где су се покретна слова користила још у 11. веку. Такав начин штампе у **Европи је почео тек половином 15. века**. Тада је Немац Јохан Гутемберг почео да штампа књиге тако што је користио покретна **метална слова**. До 16. века у Европи, а **највише у Немачкој и Италији**, било је више од хиљаду штампарских радионица. Оне су се много разликовале од мирних **средњовековних просторија у којима су се књиге преписивале руком**. Атмосфера је била ужурбана јер се неколико послова радило у исто време. Словослагач је ређао слова, штампар је руковао пресом, а коректор проверавао има

ли грешака на одштампаној страни. **Штампане књиге и даље су биле украшаване руком**, као што се то чинило у средњем веку.

- 1) Када се штампање развија у Европи?
а) у исто време када и у Кини б) пре него у Кини в) касније него у Кини
- 2) Слова која је Гутенберг користио била су:
а) од дрвета б) од метала в) од гуме
- 3) Највише штампарија у 16. веку било је:
а) у Италији и Шпанији б) у Италији и Немачкој в) у Немачкој и Француској
- 4) У средњем веку књиге су се:
а) преписивале б) копирале в) прерађивале
- 5) Илустрације у првим штампаним књигама рађене су:
а) пресом б) машином в) руком

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 20 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

2. Слушајте обавештење и допуните реченице, као у примеру:

Пажња, пажња! Железнице Србије вас обавештавају да ће се од 3. до 5. јуна вршити реконструкција дела пруге, због чега постоји прекид у раду неких линија. Возови возе само до Новог моста, где је потребно изаћи из воза и прећи у аутобус. Аутобуси ће чекати путнике на паркингу поред железничке станице. Аутобуси ће превести све путнике до крајњег одредишта. Карта коју сте купили за воз, важи и за путовање аутобусом и није потребно куповати нову карту. За све остале информације можете посетити наш вебсајт и то део под називом Важне информације. Извињавамо се због кашњења и захваљујемо се на разумевању.

Пример: Путнике о радовима обавештава Железница Србије.

Реконструкција ће се вршити од _____ до _____ јуна.

Код Новог моста путници морају да пређу у _____.

Да ли путници морају да купују карте за аутобус? _____.

За све информације путници могу посетити део веб-сајта који се зове

_____.

Железнице се извињавају због _____ и захваљују на _____.

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 20 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

3. Послушајте текст *Хоби*, па испод слика напишите име особе (љубимца 😊) и назив њеног / његовог хобија.

Хоби

Хобији су ту да зачине досадну свакодневицу па свако људско биће већ има или би волело да има свој хоби. Имају га моји мама, тата и брат, моја најбоља другарица Аби, мој друг Милош, има га чак и мој пас Шврћа.

Биљке су најбољи пријатељи човечанства. Ту су да пруже дивне, зелене пејзаже, дају планети кисеоник, украсе стан, башту или терасу. Мојој мами Милици је узгајање биљака улепшало живот. Она је лекар и много воли свој посао, али он уме да буде стресан и напоран. Зато је башта њена оаза мира, а **баштованство** хоби у коме ужива. У великој башти моје маме све има свој ред. Неколико десетина врста ружа, лаванда, вероника, украсне траве, разне врсте зачина и ароматичног биља... За остварење баште из сна није довољна само љубав, неопходно је и знање, па је мама похађала и један курс о гајењу биљака.

Моја најбоља другарица Аби обожава накит. Чак је завршила и један курс за израду накита, научила је многе технике и трикове израде минђуша, наруквица, огрлица и прстења. Ја често носим ствари које она направи. Аби каже да је **израда накита** веома опушта, смирује и чини јој живот лепшим. Сигурна сам да ће једног дана она бити позната дизајнерка накита и да јој то више неће бити хоби, него занимање.

Вожња бицикла и ролера је и спорт и забава, а погодно утиче и на саму околину. Мој друг Милош обожава да вози бицикл и ролере. Прошле године је учествовао је на *Пешачкој недељи* и *Бициклијади* у Београду. Хоби, као што је **вожња бицикла и ролера**, утиче на смањење телесне тежине, али и јачање мишића. Требало је да видите Милоша пре него што је почео да се бави овим хобијем. Имао је 98 килограма. Али, пссст! Немојте никоме да кажете!

Мој тата Бранко је инжењер грађевине, али обожава да прави разне комаде од дрвета. Обрада дрвета подразумева оштре алате и сигурну руку, а резултат је увек вредан дивљења. Да само видите мој писаћо сто! **Столарија** је веома креативан хоби и нема речи које могу да опишу срећу мога тате када направи неки комад намештаја, рам за слику или дрвену играчку. (Пријатељи већ покушавају да га наговоре да свој хоби и уновчи. Што да не!)

Мој брат Стефан је прави мали штребер и обожава да чита. Ово је његова парола: „**Читање** књига је хоби најуспешнијих људи на свету!“ Када нешто не зна, он не пита ни маму ни тату, већ тражи одговоре у енциклопедијама. Проводи сате на интернету у истраживању живота писаца и њихових дела. Он има чак и свој клуб читалаца. Направио је малу групу са најближим другарима и свако од њих има задатак да припреми представљање једне књиге на месечном нивоу. Тада се они окупе и разговарају уз омиљену храну, пиће, смех и забаву. Надам се да ће тај хоби задржати и када одрасту.

Ах, да, ја сам Нора и **шминкање** је мој хоби. За сада, шминкам само себе и Аби. Али, кренула сам на курс, па ко зна! Можда мој хоби постане моје помоћно или животно занимање.

Замало да заборавим на Шврћу! Његов хоби је **сакривање маминих ципела** по стану. Али, то уме да буде и више од хобија – невоља за Шврћу! Нарочито када се мама наљути и почне да га јури по кући.

Име: _____
Назив хобија: _____

Име: _____
Назив хобија: _____

Име: _____
Назив хобија: _____

Име: Шврћа
Назив хобија: Сакривање маминих ципела 😊

Име: _____
Назив хобија: _____

Име: _____
Назив хобија: _____

Име: _____
 Назив хобија: _____

3

Напомена: Текст се чита најмање два пута.

4. Пажљиво слушајте текст. Ако је реченица тачна, заокружите **ДА**, ако је нетачна, заокружите **НЕ**:

Најпознатија и најопаснија алергена биљка на свету је *Ambrosia artemisiifolia*. **У народу је позната као амброзија, лимунцик, опаш, фазануша, парложна трава.** Полен амброзије изазива алергију код 10 одсто људи и узрочник је 50-60 одсто свих поленских алергија. Амброзија не изазива само реакције код људи, већ и код животиња. По предвиђањима стручњака, до 2022. године половина човечанства имаће тегобе с алергијама и то је довољан податак да се чешће и озбиљније позабавимо овим проблемом. Тим пре због чињенице да је, **што је ваздух загађенији, утицај амброзије већи.** Ова врста расте у запуштеним баштама, воћним засадима и виноградима, крај путева и на међама.

Амброзија води порекло из Америке, одакле је увозом житарица и детелине **пренета 1863. године у Европу.** Први пут на Балкану среће се четрдесетих година двадесетог века. Следеће три деценије ни на Балкану ни у Европи није представљала проблем, али последње две је у централним и југоисточним деловима постала доминантан **коров**, а због велике количине поленовог праха веома штетна по људско здравље. Међутим, нека латиноамеричка истраживања су показала да амброзија **испољава и лековита својства.** Наиме, њени екстракти ублажавају неке упале и ублажавају грозницу.

Фазануша није један од народних назива за амброзију.	ДА	НЕ
Чистоћа ваздуха утиче на распрострањеност амброзије.	ДА	НЕ
Амброзија је стигла у Европу у 18. веку.	ДА	НЕ
Амброзија уништава коров.	ДА	НЕ

Амброзија може бити и корисна.	ДА	НЕ
--------------------------------	----	----

Рећи ученицима да прво погледају питања из задатка, дати им за то 30 секунди, и тек онда читати текст. Текст се чита два пута.

ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: ГОВОР

Усмено изражавање – основни ниво

1. Zadatak za proveru **poznavanja osnovne leksike**.

Tema: Odeća i obuća, osnovne namirnice.

Nastavnik pokazuje sliku učeniku i postavlja pitanja: Ko je na slici? Šta ima devojčica? Koje boje je...?

Zatim traži od učenika da imenuje i opisuje delove odeće i obuće koju ima na sebi, kao i da navodi namirnice koje voli.

2. Zadatak za proveru **poznavanja osnovne leksike i uvežbavanih gramatičkih formi**.
Tema: Život u kući.

Nastavnik pokazuje sliku učeniku i postavlja pitanja u vezi s njom koristeći leksiku i gramatičke forme predviđene ovim nivoom standarda.

- Šta vidiš na slici?
Gde su jastuci?
Gde je čaša?
Gde su olovke?
Šta vidiš na zidu?
Koje boje je krevet?
Šta je ispod stola?

3. Zadatak za proveru poznavanja osnovne leksike i uvežbavanih gramatičkih formi. Tema:
Sport i igre.

Nastavnik najpre postavlja pitanja u vezi sa slikom i traži od učenika da transformiše rečenicu u prošlo i buduće vreme. Zatim prelazi na lična interesovanja učenika.

<p>Šta radi ova devojka? Šta je juče radila ova devojka? Šta će sutra raditi ova devojka? Da li ti voliš da trčiš? Koji sport voliš?</p>	
--	--

6

4. Zadatak za **proveru usvojenosti brojeva radi iskazivanja tačnog vremena.**

Učenici gledaju u svoje slike sa satovima i govore koliko je sati, npr.

7

Sada je tri sata.

8

Sada je deset (sati) i deset (minuta).

9

Sada deset i trideset / pola jedanaest.

5. Zadatak za proveru **ovladanosti leksikom i kongruencijom u rodu.**

Nastavnik započinje rečenicu i traži od učenika da je dopuni leksikom koja znači odgovarajuću boju.

Limun je

Jabuka može biti

Voće je

Banana je

Krastavac je

Усмено изражавање – средњи ниво

1. Tema: lično predstavljanje.

Nastavnik traži od učenika da opiše sebe: fizičke, karakterne i emotivne osobine, lična interesovanja i sl.

2. Tema: hrana i piće

a) Nastavnik postavlja pitanja u vezi sa slikom:

Gde se nalaze ovi ljudi?

Šta vidiš na slici?

Šta ti voliš da jedeš?

b) Simuliranje situacije kupovine namirnica na pijaci. **Provera usvojenosti sintagmi sa značenjem količine.**

Nastavnik objašnjava učeniku situaciju, ima ulogu prodavca i započinje dijalog. Od učenika se očekuju rečnični modeli tipa: **Molim Vas, kilogram krompira. Treba mi jedna glavica salate. Dajte mi četiri tikvice.**

3. Zadatak za proveru sposobnosti opisa ljudi i upotrebu komparativa prideva.

Pogledaj slike i uporedi osobe:

11

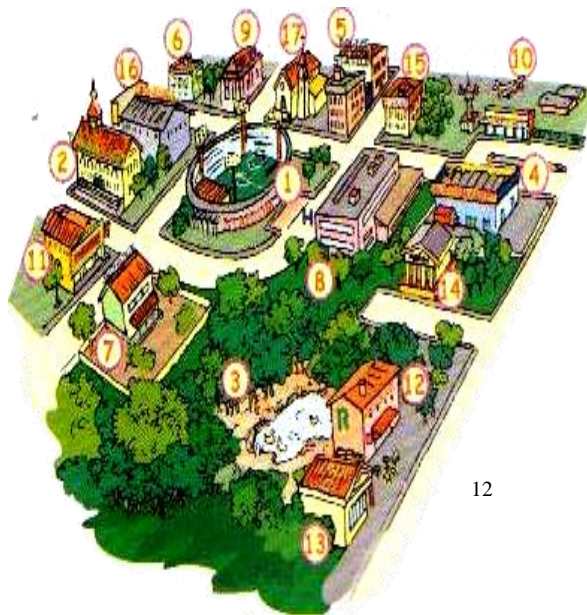
Bob	Homer	Alisa
28 godina	39 godina	9 godina
55 kg	80 kg	33 kg
150 cm	155 cm	120 cm

Primer: *Bob je mlađi od Homera.*

4. Zadatak za proveru poznavanja osnovne leksike i uvežbavanih gramatičkih formi.
Tema: Naselja, saobraćaj i javni objekti: delovi grada; na putu do škole, učesnici u saobraćaju; pekara, poslastičarnica; sadržaji: imperativ (2. lice jednine i množine najfrekventnijih glagola)

Učenici rade u parovima. Nastavnik im kaže gde se trenutno nalaze birajući jedno mesto na slici. Zadatak je da učenik postavi pitanje svom paru o tome kako da stigne do neke lokacije date na slici; drugi učenik mu objašnjava putanju do željenog mesta.

- 1 – stadion
- 2 – Gradska kuća
- 3 – park
- 4 – prodavnica
- 5 – policijska stanica
- 6 – biblioteka
- 7 – škola
- 8 – bolnica
- 9 – pošta
- 10 – aerodrom
- 11 – poslastičarnica
- 12 - restoran
- 13 – pekara
- 14 – muzej
- 15 – banka
- 16 – bioskop
- 17 – crkva

12

5. Zadatak za **proveru poznavanja imena država, nacionalnosti i mesta boravka.**
Tema: geografski pojmovi i nazivi država, etnici

- a) Učenici u karticu upišu svoje ime, državu i nacionalnost. Zatim razgovaraju s ostalima iz grupe, npr.:

Ime:
Država:

- A: Zdravo. Odakle si?
 B: Zdravo. Ja sam iz Sirije. A ti?
 A: Ja sam iz Avganistana. Šta si po nacionalnosti?
 B: Sirijac / Sirijka. A ti?
 A: Avganistanac / Avganistanka. Gde sada živiš?
 B: Živim u Srbiji, u Šidu. A ti?
 A: I ja.

- b) Na osnovu podataka s kartice, učenici daju podatke o nekoj osobi:

Žerar	☺ šetati se
Francuska	☹ putovati

Zove se / On je Žerar. Dolazi iz Francuske / On je iz Francuske / On je Francuz. Po zanimanju je konobar. Voli da se šeta, ne voli da putuje.

Усмено изражавање – напредни ниво

Tema: navike u ishrani u kontekstu kulturoloških razlika, tradicija u ishrani, nacionalna jela

1. Nastavnik pokazuje sliku i postavlja pitanja.

13

Koji je zajednički naziv za ove proizvode?

Koji je osnovni sastojak peciva?

Zašto se jedno od ovih peciva zove pužić?

U čemu je razlika između kifle i đevreka?

Koje od ovih peciva može da bude samo slano?

Da li se u zemlji iz koje dolaziš jedu peciva?

Opiši jedno karakteristično jelo iz tvoje zemlje.

2. Nastavnik pokazuje sliku i postavlja pitanja:

14

Šta je zajedničko ovim proizvodima?

Koji od ovih proizvoda napravljeni od mleka?

Šta je zdravo da se pije?

Koja su nezdrava pića?

Šta se najviše pije u tvojoj zemlji?

3. Zadatak za proveru **ovladanosti leksikom i odnosnim rečenicama**.

Sadržaj: Odnosne rečenice sa veznicima **koji** i **čiji** u zavisnim padežima.

Svaki učenik dobije jednu karticu. Treba da upotrebi odnosnu rečenicu da bi odgovorio na pitanje, npr.

Šta je krava?

*Krava je životinja **koja** jede travu i daje mleko..*

Ko je Novak Đoković?

*Novak je teniser **koji** je najbolji na svetu.*

NAPOMENA: Treba koristiti imena osoba koje su učenicima poznate i koje su se pominjale na časovima.

Ko je Bil Gejts?	Ko je Vlade Divac?
Ko je Nikola Tesla?	Ko je Mihajlo Pupin?
Ko je Emir Kusturica?	Ko je Albert Ajnštajn?
Šta je Novi Sad?	Šta je Pariz?
Šta je Peking?	Šta je kompjuter?
Šta je fotoaparat?	Šta je mp3?
Šta je upaljač?	Šta je smart telefon?
Šta je ključ?	Šta je medved?
Šta je tigar?	Šta je jabuka?

4. Zadatak za proveru usvojenosti **iskazivanja vremena** rečenicama s veznicima **kad, dok, čim, pre nego što**:

Nastavnik traži od učenika da kaže šta će raditi sutra. Učenik treba da upotrebi reči: kad, dok, čim, pre nego što.

5. Zadatak za proveru usvojenosti **vida glagola** - razlikovanja svršenih i nesvršenih glagola. Učenik treba da kaže šta je dečak na slici radio i šta je uradio.

15

ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: ЧИТАЊЕ

Основни ниво

1. Повежи речи и слике:

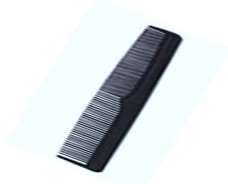
НАПОМЕНА: Важно је да наставник/наставница изабере фреквентне и корисне речи, примерене почетном нивоу. Речи треба писати ћирилицом, као и латиницом (када ученици науче латиницу).

БИЦИКЛ

ЧЕШАЉ

СЕМАФОР

(ГОЛУБ) ПТИЦА

ЈАБУКА

16

2. Пронађи погрешно написане речи:

НАПОМЕНА: Важно је да наставник/наставница изабере фреквентне и корисне речи, примерене почетном нивоу. Треба узети у обзир најчеће грешке у писању и изговору. Могу се комбиновати ћирилична и латинична слова.

јабука јабка јабука јабука јабока јабук јабука јабука

читати ћитати читати цитати читати читити читати

3. Поређај речи по реду. Обележи редним бројевима редослед речи у реченици тако што ћеш бројеве у писати у кругове.

НАПОМЕНА: Оваква врста задатака може да се усложњава и прилагођава нивоима знања ученика. Може се ставити реченица с више речи (односно више реченичних чланова). Реченице треба писати ћирилицом, као и латиницом.

vozi

bicikl.

Dečak

kuva

Mama

ručak.

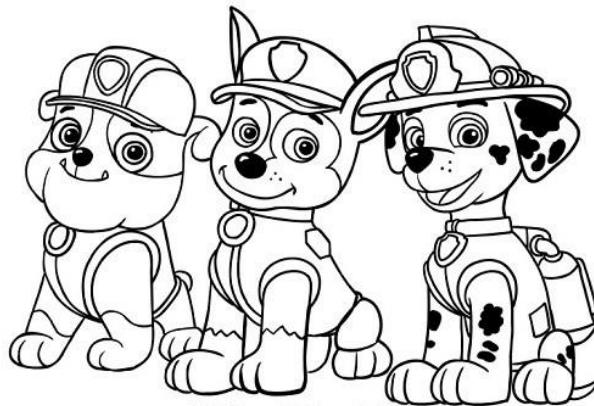
4. Прочитај и обој!

Први пас је жут. Он има плаву капу и зелено одело.

Други пас је црн. Његова капа и одело су црвени.

Трећи пас је бео и има црне шаре. Његова капа и одело су смеђи.

НАПОМЕНА: Оваква врста задатака може се поједностављивати или усложњавати, зависно од нивоа знања ученика. Може се ставити слика с мање односно више детаља, као и с краћим односно прецизнијим описом. Треба писати ћирилицом, као и латиницом.

5. Прочитај текст:

Марко устаје у седам сати. Он се тушира, облачи, пије белу кафу. Не воли да једе рано. Прво иде у шетњу с псом. После одлази у школу. Доручкује око девет сати у школској кухињи. У његовој школи часови се не одржавају после подне. После часова враћа се у стан. Руча обично у три сата, учи и одмара се. Марко вечера око седам сати. Понекад иде у биоскоп.

Који наслов одговара тексту:

- (1) Маркови пријатељи;
- (2) Марково летовање;
- (3) Марков радни дан.

НАПОМЕНА: Текстовете треба писати ћирилицом, као и латиницом.

Средњи ниво

1. Прочитај следеће СМС поруке:

АНА: Сад сам на Електротехничког факултета. Како да дођем до тебе?

МАЈА: Пређи улицу и прођи кроз парк поред Вуковог споменика. Видећеш два жуте зграде, ја живим у првој. ☺

АНА: Ево ме испред твоје зграде. ☺

МАЈА: Позвони на интерфон, број стана је 12.

Шта сазнајемо из ових СМС порука (подвуци тачне одговоре):

- (1) Ана пита Мају како да дође до ње;
- (2) Маја живи близу Електротехничког факултета;
- (3) Маја је рекла Ани да узме такси;
- (4) Ана је стигла до Мајине зграде.

Напомена: Идеја овог задатка је да се ученицима дају задаци из реалног живота. Међутим, језик СМС порука у овом примеру није реалан, већ је прилагођен једној ситуацији која може бити корисна у свакодневном животу (разумевање упутства да се дође до неког објекта). Наиме, СМС поруке имају сопствени начин изражавања, карактеристичан по скраћеницама. На напредном нивоу овај текст се може употребити тако да се ученицима зада да га напишу користећи начин изражавања својствен СМС порукама.

2. Пажљиво прочитај огласе, а затим одговори на дата питања.

20

Оглас 1:

Продајем три црна мачета. За праве љубитеље мачака!

Оглас 2:

Поклањам малог пса (доберман). Стар два месеца, миран и паметан.

Оглас 3:

Продајем пса (лабрадор). Црна и жута длака. Лабрадор је добар пас за породицу.

Леп поклон за децу!

Питања

(1) Ако си љубитељ мачака, на који оглас ћеш се јавити?

(2) У ком огласу је пас леп поклон за децу?

(3) У ком огласу власник поклања пса, а не продаје?

3. Прочитај трејлер за цртани филм:

21

Petar Pan i Kapetan Kuka

Vaši omiljeni likovi dolaze u bioskope od subote 22. decembra. Čarobna zemlja je u velikoj opasnosti, jer je Kapetan Kuka rešio da oslobodi čudovište i da uništi Petra Pana. Hoće li Petar Pan uspeti da sačuva Čarobnu zemlju?

Погледајте овај занимљиви цртани филм!

Ликовима су позајмили глас наші познати глумци. Ђорђа Стојковића слушаћемо у улози Петра Пана, Милана Громичића у улози Капетана Кукe. Глумица Јелена Гавриловић је у улози Звончице. Она је отпевала две песме у овом филму.

Гледаоце ће у биоскопима поздравити глумци.

Обележи тачне и нетачне реченице (заокружи Т или Н):

Цртани филм долази у биоскопе од недеље 22. јануара.	Т	Н
У овом филму не говоре познати глумци.	Т	Н
Глумица Јелена Гавриловић је у улози Звончице.	Т	Н
Глумци ће у биоскопима поздравити гледаоце.	Т	Н

4. Погледај плакат. Запазићеш један уметнички догађај.

Којој уметности припада тај догађај:

- (1) сликарство,
- (2) позориште,
- (3) музика.

На плакату пише: улаз слободан. Шта то значи:

- (1) да улазницу не плаћамо,
- (2) да можемо да уђемо кад хоћемо.

22

5. Прочитај рецепт и направи сендвич!

Састојци:

хлеб

маргарин

мед

воће: јагода, банана, вишња

Припрема:

На хлеб намажите прво маргарин, а онда мед.

Преко меда поређајте воће.

Ставите две врсте воћа: банану и јагоду, банану и вишњу.

Одговори на питања:

(1) Да ли је овај сендвич слатак или слан?

(2) Има ли у овом сендвичу маргарина?

(3) Колико ћемо ставити врста воћа?

Општа напомена: Препорука за наставник/наставницае јесте да за **средњи ниво** бирају текстове различитог типа (линеарне и нелинеарне) и различитог жанра (оглас, кулинарски рецепт, трејлер, реклама итд.). Важно је да текстови буду корисни за ученика. Текстове треба адаптирати у складу са захтевима програма за годину у којој се учи језик. Такође, треба користити текстове написане ћирилицом, као и текстове написане латиницом.

Напредни ниво

1. На порталу Градског саобраћајног предузећа наведене су ове информације:

Аутобуска линија 72

Цена карте: 89 динара (на киосцима), 150 динара (у аутобусу)

Време путовања: 30–40 минута

Путања:

Смер А: Зелени венац – аеродром, од 04:40 до 23:40 часова

Смер Б: аеродром – Зелени венац, од 05:20 до 00:00 часова

Фреквенција: сваких 32 минута

Додатне информације о путањи **линије 72** можете пронаћи [овде](#).

Прочитај информације и одговори на питања:

- (1) Где се може купити карта за аутобус?
- (2) Колико времена треба да се стигне од прве до последње станице?
- (3) У колико сати полази први аутобус са Зеленог венца за аеродром?
- (4) Могу ли се сазнати додатне информације о путањи аутобуса?

2. У новинама се често дају савети за здраву исхрану. Прочитај следећи текст и одговори на питања.

Савети за здраву исхрану

Добар доручак има много протеина (сир, јаја). Тако ћете имати довољно енергије за све обавезе и нећете имати потребу да стално грицкате.

Ограничите дневни унос хране на 12 сати. На пример, ако доручкујете у 7:00, вечера треба да буде у 19:00 часова. После тога немојте јести.

Када правите сендвиче, скините горње парче хлеба. Сендвич ће бити једнако укусан, а унећете мање калорија.

Попијте две чаше воде пре сваког оброка. Немојте пити заслађене сокове.

Промените лоше навике: једите свеже воће, спавајте више, бавите се спортом.

Не гледајте телевизију док једете, не читајте новине. Размишљајте о obroку, тако ћете унети мање калорија.

Одговори на питања о правилној исхрани:

- (1) Шта је најбоље за доручак?
- (2) Како ћемо правити сендвиче?
- (3) Које ћемо добре навике увести?
- (4) Како ћемо се понашати док једемо?

3. Прочитај следећу вест из новина:

Једна америчка породица веома се изненадила кад је са 60 метара високе стене на њихов аутомобил пала крава. Ову вест сазнали су, проверили и пренели новинари америчког локалног листа.

„Само се чуло БУМ”, рекао је возач.

Он је са члановима породице кренуо у посету пријатељима који су живели у другом граду.

Од јачине удара разбило се предње стакло аутомобила.

Срећом, родитељи и двоје деце, који су се возили у аутомобилу, нису се повредили. А и крава је остала жива и здрава. Само се мало збунила.

Изабери одговарајући наслов за ову вест:

- (1) Крава пала на аутомобил: Нема повређених
- (2) Крава пала на аутомобил: Не зна се да ли има повређених

4. Ако си у Србији, сигурно ћеш пробати месо са роштиља.

Прочитај следећи јеловник и изабери јело! Погледај цену тог јела.

ROŠTILJ		
1. PLJESKAVICA	(160 g)	200
2. ĆEVAPI	(5 kom. = 160 g)	220
3. ROLOVANI ĆEVAPI	(200 g = 5 kom. + slanina)	270
4. PLJESKAVICA SA KAJMAKOM	(190 g = meso + kajmak)	260
5. PLJESKAVICA U SUSAMU	(160 g = meso + susam)	210
6. GURMANSKA PLJESKAVICA	(300 g = meso + kačavalj + šunka + crni luk + tuzna paprika)	300
7. PUNJENA PLJESKAVICA	(300 g = meso + kačavalj + šunka + kuleni)	320
8. DIMLJENA KOBASICA	(160 g)	250
9. BELA VEŠALICA	(200 g)	310
10. PUNJENA BELA VEŠALICA	(250 g = vešalica + senf + kačavalj + kuleni + šunka)	370
11. RAŽNJIĆI	(180 g)	310
12. DIMLJENI VRAT	(180 g)	300
13. DIMLJENA SLANINA	(160 g)	260
14. PILEĆA DŽIGERICA	(160 g)	190
15. ROLOVANA PILEĆA DŽIGERICA	(200 g = džigerica + slanina)	230
16. PILEĆI FILE	(200 g)	270
17. ROLOVANO PILEĆE BELO	(240 g sa pancetom)	300
18. PILEĆE BELO U SUSAMU	(200 g = pileće belo + susam)	280
19. PUNJENI PILEĆI FILE	(280 g = file + kačavalj + šunka + kuleni)	320
20. BATAK	(200 g)	240
21. PUNJENI BATAK	(280 g = batak + pečurke + kačavalj + šunka)	320

24

Допуни реченице:

Бирам јело: _____

Цена тог јела: _____

На крају, напиши које ћеш пиће узети:

Узећу пиће: _____

5. У свакој култури постоје вицеви. Чест јунак српских вицева јесте дечак Перица. Ево два вица о Перици и школи:

Напомена: Препорука за наставник/наставницаа јесте да поразговара са ученицима о томе шта је карактеристично за хумор у њиховој култури (постоје ли општепознати јунаци вицева, шта је смешно у њиховим поступцима и особинама и сл.).

Перица не иде у школу

Назове Перица учитељицу и представи се као његов тата:
„Перица данас неће доћи у школу јер је болестан.“

Пита учитељица:
„А ко је то?“

Перица одговара:
„Мој тата.“

Зашто Перица иде у школу?

Покварио му се компјутер, па нема шта да ради код куће.

Општа напомена: Препорука за наставник/наставницае јесте да за напредни ниво бирају текстове различитог типа (линеарне и нелинеарне) и текстове различитог жанра. Важно је да текстови буду корисни за ученика. По могућству, треба бирати занимљиве текстове, који ће деловати подстицајно на учење српског језика. Текстове можемо адаптирати. У појединим задацима које преузимамо из реалног живота, а приказујемо без адаптација (на пример, упутство за употребу уређаја), не инсистирамо да ученик разуме 100% речи у тексту. Треба користити текстове написане ћирилицом, као и текстове написане латиницом.

ОБЛАСТ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ: ПИСАЊЕ

Основни ниво

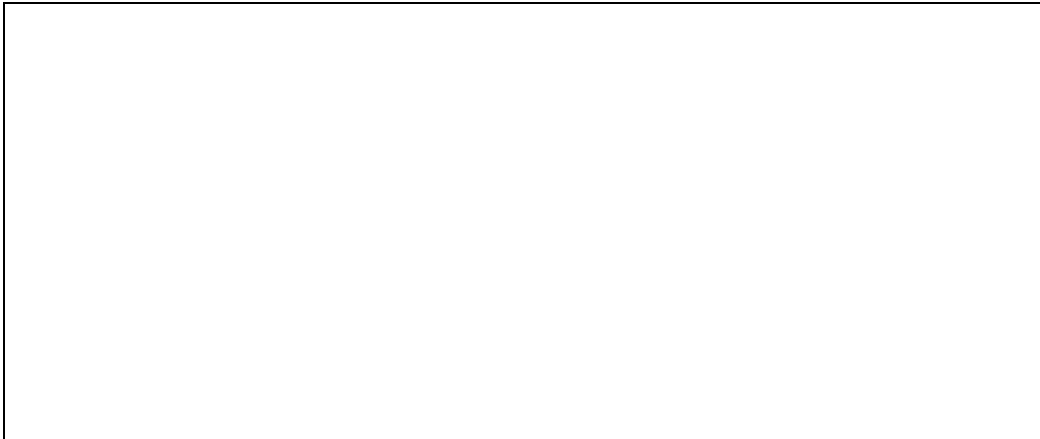
Писање ћирилицом основних личних података и појединачних речи којима именује појмове из блиског окружења.

Писање кратке форме штампаним и писаним словима ћирилице и латинице поштујући ортографску норму.

1. Породица: чланови уже породице

А) Попуни празне линије у тексту: Ја се зovem _____ . Имам _____ година.
Рођен сам у _____ .

Б) На празном простору нацртај чланове своје породице и напиши њихова имена.²⁶

В) Напиши смс својој мами како би је обавестио да касниш из школе.²⁷

Г) Напиши смс свом тати/брату/сестри/мами са захтевом да ти нешто донесе из града.

Д) Допуни следеће реченице одговарајућим речима на основу слике:

На небу сија _____ .

У дворишту се игра _____ .

Жена носи _____ .

Девојчица у руци држи _____ .

Човек вози _____ .

Дечак се игра на _____ .

28

2. Боје и бројеви

А) На следећој слици видиш спектар боја:

29

Покажи, изговори и напиши називе боја које видиш на слици:

Б) Напиши тачне одговоре на следећа питања, пуним реченицима као што је дато у примеру који је већ урађен.

Које је боје небо? Небо је плаве боје.

Које је боје сунце? _____

Које је боје трава? _____

Које је боје цвет? _____

В) Бројеви

Препознај, изговори и напиши називе бројева које видиш на слици:

30

Г) Напиши пуним реченицама одговоре на следећа питања:

1) Колико прстију имаш на руци? _____

2) Колико имаш година? _____

3) Колико једна недеља има дана?

4) Колико је сати? _____

3. Живот у кући: кућа/стан, основне просторије, основни намештај

А) Пажљиво погледај слику. Шта се на њој налази? Напиши све називе предмета које видиш на слици.

31

32

Где би ти волео/ла да живиш?

Како би желео/ла да изгледа твој дом?

Напиши како би волео/ла да изгледа твоја соба.

4. Храна и пиће – основне намирнице

А) Погледај пажљиво слике и на линији испод њих напиши називе предмета које видиш.

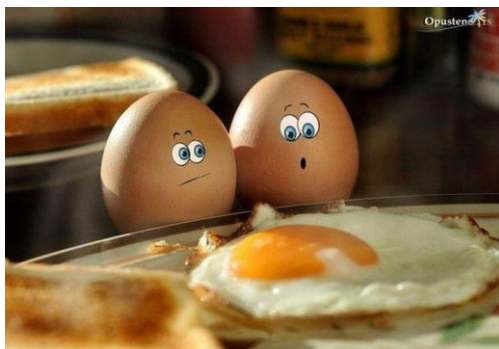
1)

2)

3)

4)

5)

6)

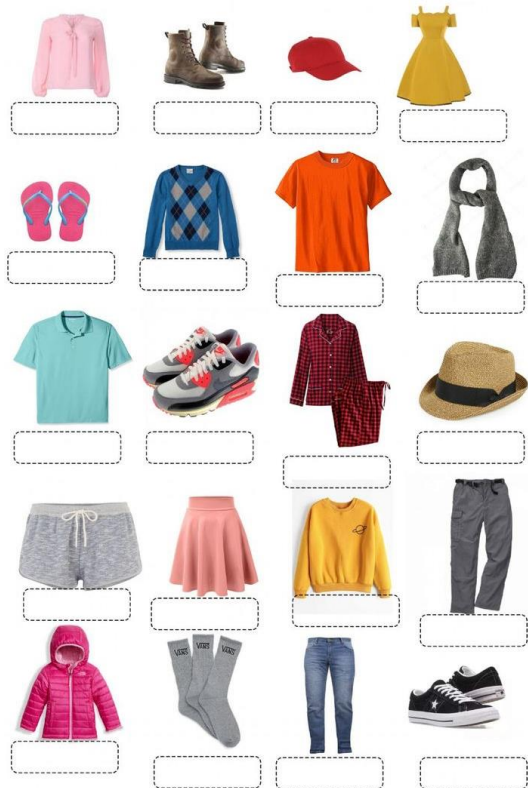

Б) Напиши пуне одговоре на постављена питања (обавезно употреби присвојне заменице):

1. Које је твоје најомиљеније јело? *Моје* _____
2. Који је твој најомиљенији слаткиш? _____
3. Питај свог друга шта воли да једе и напиши одговор.

5. Одећа и обућа – основни одевни предмети и обућа

А) Напиши делове одеће које видиш на слици.

39

Б) Које делове одеће носе мушкарци у твојој домовини?

В) Које делове одеће носе жене у твојој домовини?

6. образовање – учионица, основни школски прибор

Напиши одговоре на следећа питања:

А) Које све предмете видиш у својој учионици? Запиши их.

Б) Напиши делове школског прибора које видиш на слици.

40

В) Напиши свој распоред часова.

41

Г) Постани члан библиотеке.

Уз помоћ старијих или својих другова попуни своје податке ћирилицом за чланску карту у школској библиотеци и постани њен члан.

Чланска карта бр. 113	
Корисник:	_____
Адреса становања:	_____
Место боравка:	_____
Број телефона:	_____

Д) Упознај чланску карту нашег нобеловца Иве Андрића:

Е) Напиши кратко извињење учитељици због изостанка из школе. Извињење ћеш послати путем мејла (електронске поште). Води рачуна о правопису.

7. Природа – доба дана, биљке и животиње (типични примери из окружења)

I. Пажљиво погледај слике испод и напиши шта видиш:

II. Наброј доба дана која знаш:

III. Напиши како поздрављаш неког

- ујутру: _____
- у току дана: _____
- увече: _____

IV. Опиши у неколико кратких реченица писаним путем садржај са једне од слика.

8. Спорт и игре – игра, играчке

Пажљиво погледај слике и напиши назив спорта.

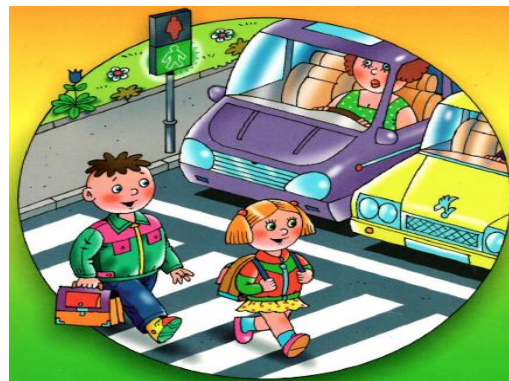

9. Насеља, саобраћај и јавни објекти, село, град

А) Погледај пажљиво слике испод.

- 1) Шта видиш на сликама? _____
- 2) Зашто човек на слици доле лево држи знак **СТОП**?

- 3) Где деца прелазе улицу? _____
- 4) Састави кратку причу на основу слика о понашању деце у саобраћају. Употреби прошло време. Обрати пажњу на правопис.

Б) Погледај пажљиво слику испод.

- 1) Шта је ово? _____
- 2) Које су боје његова светла? _____
- 3) Шта значи црвена боја? _____
- 4) Шта значи жута боја? _____
- 5) Шта значи зелена боја? _____

В) Људи за превоз користе превозна средства. Погледајте слике испод и препознајте превозна средства. На празним линијама испишите њихове називе.

1) _____

2) _____

57

3) _____

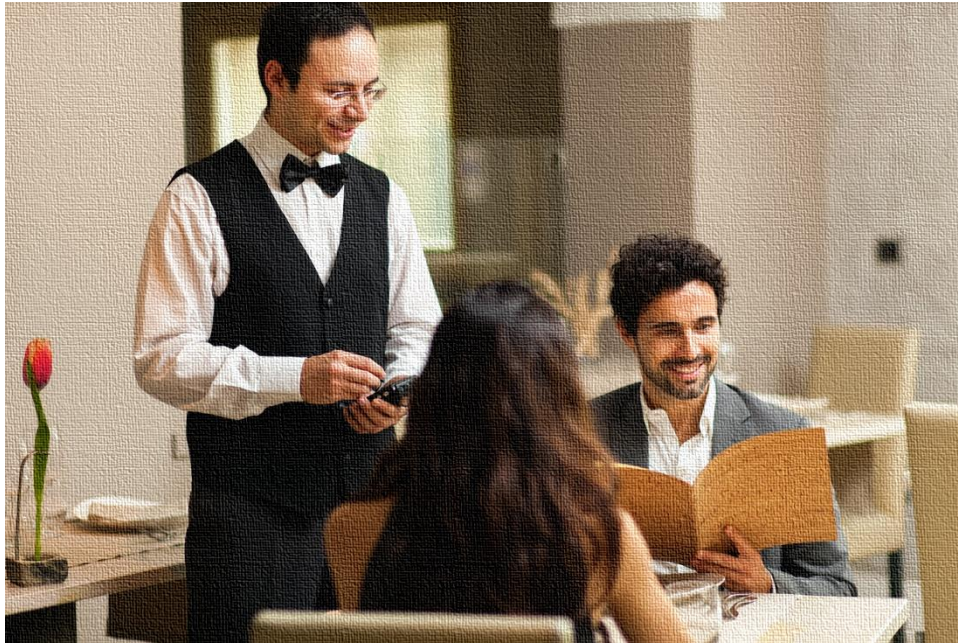
Средњи ниво

1. А) Препиши правилно текст користећи правописна правила.

зовем се марко/марина живим у улици синђелићев трг бр 31 у нишу идем у основну школу
вожд карађорђе мој кућни љубимац је мали пас по имену зои.

Б) Напиши сада сличан такав текст о себи и својој породици.⁵⁸

2. Pažljivo pogledaj sliku. Zamisli sebe na takvom mestu. Napiši nekoliko rečenica kojima ćeš dočarati razgovor sa konobarom dok naručuješ jelo i piće. Koristi oblike imperativa i potencijala (donesite nam, ja bih, mi bismo...)

59

Konobar: _____

Gost: _____

Konobar: _____

Gost: _____

Konobar: _____

Gost: _____

Konobar: _____

Gost: _____

3. Пажљиво погледај слику и напиши неколико реченица о томе шта видиш на њој.

60

На следећа питања одговори тако што ћеш у одговорима употребити футур II и потенцијал.

- 1) Да ли имаш кућног љубимца? _____
- 2) Коју животињу имаш? / Коју животињу би волео / волела да имаш?
- 3) Како се зове? / Како би се звао / звала?

- 4) Како проводиш време са својим кућним љубимцем? / Како би проводио / проводила време са својим кућним љубимцем?

-
- 5) На који начин ти он показује љубав? _____
-

4. Следећи задатак подразумева рад у пару. Размени са другом из клупе неколико СМС порука о вечерашњем заједничком изласку, али не преко телефона него на папиру. Након што их будете наглас прочитали, преписаћете их у свескама правилно.

5. Напиши у неколико реченица о томе како се игра твој омиљени спорт и која се правила морају поштовати.

6. Који празник се слави у вашој породици? Напиши краћи текст о томе наводећи која јела се спремају за време празника, да ли се украшава кућа, каква је свечана гардероба, са ким прослављате и како проводите празничне дане.⁶¹

7. Pažljivo pročitaj sledeći tekst:

A) Prodajemo i štence odlicnog kvaliteta sa papirima, pasosem, mikročipom, garancijom. Mogucnost dostave, saveta, dogovora.

Kontakt +381 64216678, +381638389970 (Viber, Whatsaap) E-mail: pasmojprijatelj@gmail. com Srbija

62

O čemu se govori u ovom tekstu? Sa kojim ciljem se pišu oglasi?

Б) Напиши текст огласа за продају мобилних телефона. Води рачуна да оглас буде што краћи, а да садржи све битне податке (шта се продаје, по којој цени, каквог је квалитета и контакт телефон).

87

8. Napiši značenje sledećih reči:

Srbija _____

Srbin _____

Vojvođanin _____

Nišlija _____

Beograđanka _____

Avganistanac _____

Iračani _____

9. Šta vidiš na slikama?

63

Imenice: lišće, cveće, drveće, granje, žbunje, kestenje, grožđe, kamenje, deca, braća, jagnjad, telad zovu se zbirne imenice.

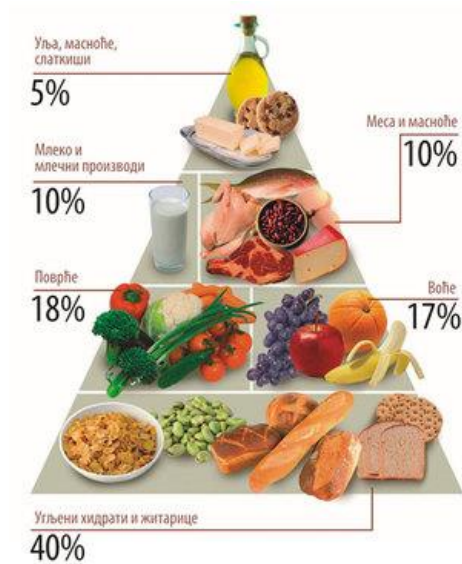
Zbirne imenice označavaju predmete i pojmove koji se nalaze u zbiru ili u nekom mnoštvu pa se ne mogu izbrojati. Oblikom jednine kazuju množinu.

Šta je lakše: kilogram hleba ili kilogram mesa? 😊

Reči poput: zdravije, ukusnije, lakše, teže, lepše, milije, draže, češće ... izražavaju prvi stepen poređenja u odnosu na nešto drugo. One nam kazuju da je neka osobina prisutna u većoj meri. To je komparativ.

Reči kao: najzdravije, najukusnije, najlakše, najlepše, najmilije, najčešće ... izražavaju drugi stepen poređenja, tj. da je neka osobina prisutna u najvećoj meri. To je superlativ.

Pogledaj sliku ispod i razmisli da li se zdravo hraniš. Na osnovu slika napiši nekoliko rečenica o tome šta je najčešće na tvom jelovniku, šta ti je najomiljenije, šta ti je najukusnije, a šta najneukusnije, šta najlakše spremiš, a koje se jelo sprema najteže, koja je hrana najskuplja, a koja je najjeftinija.

65

Напредни ниво

1. Pažljivo pročitaj ovu vest iz novina:

**BREGOVIĆ JE OBIŠAO SVET, A U MEKSIKU JE DOŽIVEO KRUNU SVOJE KERIJERE:
A onda je muzičar NASMEJAO sve pričom o BIJELOM DUGMETU!**

Goran Bregović u svojoj bogatoj karijeri obišao je ceo svet, pa je ispričao odakle nosi najlepše uspomene. Radi se o Meksiku, gde je muzičar doživeo nsvakidašnje iskustvo. A onda je sve razgalio kada je počeo da priča o Bijelom dugmetu.

Naime, prilikom posete Oahake, grada u Meksiku, desila mu se situacija koja mu se ostala urezana kao jedna od najboljih, a on je do detalja objasnio šta se zapravo desilo.

"Meni je kruna bila kada sa sam došao u Meksiko, u grad koji se zove Oahaka i zove me obezbeđenje, kažu da bi htela dvojica momaka da me vide, koji su moji sunarodnici. Kažem ja: "Pustite ih". Dođu dva mlada dečka, ja ih pitam: "Kako ste se vi upoznali u gradu Oahaka?". Kaže jedan meni: "Ja sam išao ulicom u dresu Crvene zvezde i vidim s druge strane ide jedan u dresu Partizana". To mi je, nekako, ostalo", ispričao je Brega u emisiji kod Ognjena Amidžića.

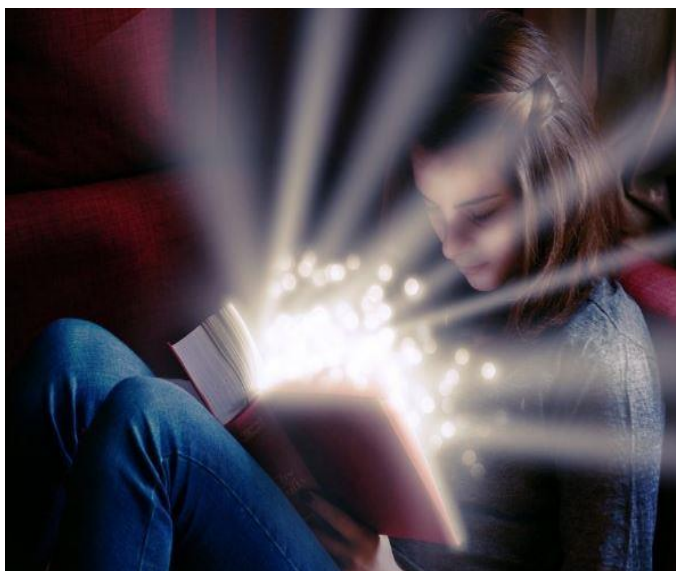
Da li si nekada bio u prilici da budeš na koncertu omiljenog pevača ili muzičke grupe? Da li bi voleo da posetiš koncert neke grupe? Koje? Obrati pažnju na tekst preuzet iz novina. Napiši kraću reportažu o koncertu grupe koji ti je ostao u sećanju ili bi voleo da posetiš u budućnosti. Razmisli o naslovnoj konstrukciji – ona mora biti dovoljno markantna da privuče čitaocu pažnju. Brižljivo osmisli podatke koje ćeš uneti u tekst – pre svega odgovore na pitanja: KO, ŠTA, GDE, KADA, KAKO I ZAŠTO. Tekst ćeš upotpuniti nekim detaljima sa koncertne atmosfere koji su doprineli posebnom utisku i oduševljenju (scenografija, kostimografija, audio i drugi scenski vizuelni efekti).⁶⁶

2.

A) Na sajtu Kancelarije za mlade u Beogradu stalno se mogu naći pozivi za volontiranje. Veliki broj mladih se uključuje u ove aktivnosti. Jedan od tih poziva je i ovaj u produžetku. Pročitaj ga pažljivo.

27/09/2018

POZIV ZA VOLONTERE – BUDI DEO FILMSKE MAGIJE

67

Festival srpskog filma fantastike (FSFF)/ <https://fsffantastic.com/> , osnovan u januaru 2006. godine, prva je manifestacija u Srbiji koja je počela da se zanima za domaće filmsko stvaralaštvo u oblasti fantastike, naučne fantastike i horora.

Istovremeno, FSFF je najstarija filmska manifestacija u regionu koja se posvetila isključivo ovim žanrovima. Ovom prilikom raspisuje poziv za volontere i volonterke, koji će doprineti da ovo bude najbolje izdanje festivala do sada. Poziv je namenjen svima onima koji su spremni da steknu nova iskustva, ne boje se izazova i vole film i umetnost uopšte. Festival srpskog filma fantastike biće održan u periodu od 25. do 28. oktobra 2018. godine, a prethodiće mu Zombi šetnja, koja će se održati 13. oktobra.

Prijave traju do 7. oktobra i ostvaruju se popunjavanjem formulara koji možete pronaći OVDE / https://docs.google.com/forms/u/1/d/e/1FAIpQLSeVR1zrvoKJPnyK4bds5kAhB1CQ3xkfhSZoh5jG5NOehgRQ/viewform?usp=send_form

Za sva dodatna pitanja, možete nas kontaktirati na zombiewalkbelgrade@gmail.com

B)

Da li bi i ti želeo da se uključiš u ovakve manifestacije?

Da bi to uradio, moraš se prijaviti.

Za prijavljivanje je neophodno popuniti prijavni formular ili napisati CV i motivaciono pismo.

Popuni sledeći formular koji predstavlja osnovu svakog CV-ja.

Biografija

Lični podaci

Ime i prezime:

Datum rođenja:

Adresa:

E – mail:

Telefon:

Pol:

Bračni status:

Državljanstvo:

Napiši motivaciono pismo kojim ćeš se prijaviti da volontiraš na nekom festivalu, kongresu ili u nekoj humanitarnoj akciji. Ne zaboravi da u motivacionom pismu odgovoriš na pitanja: Zašto želiš da se prijaviš? Šta dobijaš ovim? Da li možeš da ispuniš ulogu koja se od tebe očekuje, tj. koje tvoje osobine idu u prilog tome (npr. odgovornost, humanost, ljubaznost, predusretljivost, humanost).

Motivaciono pismo

3. Опишите изглед девојке са знамените слике Ђуре Јакшића *Девоја у плавом*.

Девојка у плавом

69

Б) Састави вест о догађају представљеном на сликама.

ТРЕЋИ ДЕО

ДИДАКТИЧКЕ ИГРЕ У НАСТАВИ СРПСКОГ КАО СТРАНОГ ЈЕЗИКА

Дидактички потенцијали игре и могућности да се она искористи у процесу наставе и учења Српског као страног језика, веома су разгранати и широки. У првом реду, она стимулише жељу за учењем језика, побуђује пажњу, буди радозналост, подстиче активност, забавна је, динамична, интегрише способност свих ученика што ублажава или елиминише страх од грешке, развија толеранцију, као и осећај поверења у сопствене способности... Уколико се планирају и систематски организују, онда оне у сарадњи са осталим мотивационим средствима значајно доприносе повећању интересовања за учење страног језика и успеха у савладавању програмских садржаја. Додатну вредност дидактичке игре чини широк дијапазон могућности на које се оне могу организovati. Наиме, настава Српског као страног језика, осим развијања језичких компетенција, обезбеђује и друга образовно-васпитна преимућства која се огледају у јачању когнитивних способности, обогаћивању личности, јачању емоционалне сигурности, конструисању и стабилизовању идентитета, развијању демократске културе и сл. У том смислу, проблем ситуације (свака игра је проблем ситуација) се могу поставити на начин да се програмски садржаји усвајају тако што се стављају у контекст различитих аспеката живота заједнице, од свакодневне културе (навике, начин исхране, радно време, разонода), услова живота (средина, здравље, сигурност) и умећа живљења (тачност, конвенције и табуи у разговору и понашању), преко међуљудских односа, вредности, веровања и понашања, до паравербалних средстава (гест, мимика, просторни односи међу саговорницима итд).

У зависности од критеријума, дидактичке игре се могу класификовати на више начина:

- Према намени: језичке игре; комуникативне игре; игре са екстралингвистичким садржајем; комбиноване игре.
- Према организационом облику: фронталне игре; групне игре.
- Према начину извођења: писмене; усмене.
- Према правилима игре: игре упамћивања; игре погађања; игре улога; имитативне игре, итд.
- Према степену контроле: контролисане игре; вођење игре; спонтане (слободне) игре.
- Према нивоу учења – игре прилагођене основном, средњем и напредном нивоу учења језика.

Издвојићемо поједине врсте игара и илустровати их примерима. Ове игре су подесне на свим нивоима учења језика, а компоненте се усложњавају у складу са прогресијом развијености језичких компетенција.

1. **Покретне игре** са вербалном компонентом имају за циљ увежбавање правилног изговора, слушања и разумевања, али на динамичан начин, где се ученици налазе у покрету.

Пример: *Шта је ко рекао?*

Ученици образују круг, а један/једна од њих стаје у круг средину и носи повез преко очију. Ученици из круга му/јој прилазе и изговоре и шапну му/јој реч или реченицу на српском

језику (речи или реченице могу бити унапред припремљене од стране наставник/наставницаа). Ученик/ученица који/која стоји у средини мора наглас тачно да понови реч / реченицу коју је чуо/чула и да погоди ко му/јој је шапнуо да би се ослободила. Следећи у средину стаје ученик/ученица чији је *идентитет* и реч (реченицу) тачно изговорена.

2. **Фонетске игре** имају за циљ увежбавање изговора, графије, интонације.

Пример: *Такмичење у читању речи с картица*

Ученици се поделе у две групе. Наставник/наставница иде од ученика до ученика једне групе и показује му/јој картицу на којој је написана реч на српском језику. Његов/њен задатак је да је правилно прочита. Уколико погреша, картица се показује ученику/ученици противничке групе. Победник је ученик/ученица или екипа која има највише тачних одговора.

3. **Граматичке игре** имају за циљ увежбавање граматичких партија.

Пример: *Интервју* (увежбавање упитних реченица)

Ученици се деле у парове у којима је један ученик/ученица репортер, а други интервјуисана особа. Њему/њој се задаје реч у вези са којом ће постављати питања свом пару. На пример задата реч је *оловка*. Његов/њен задатак је да поставља што више питања у вези са задатом речју: *Какав је то предмет? Где можемо да га купимо? Од чега се прави тај предмет? Чему служи тај предмет?*

Затим се улоге смењују, наставник/наставница/наставница задаје другу реч, па ученик који је био репортер сада има улогу интервјуисане особе.

4. **Ортографске игре** имају за циљ увежбавање писања.

Пример: *Ортографско степениште*

Наставник/наставница/наставница одабере реч која ће бити прва написана на табли. Затим излази један по један ученик/ученица и наставља писање *за степеник испод* која почиње завршним словом претходно написане речи.

5. **Лексичке игре** имају за циљ увежбавање лексике.

Пример: *Ко шта ради?*

Наставник/наставница/наставница поставља питање, а ученици брзо одговарају. Ко тачно одговори добија бод (награду). *На пример: Шта тече? Шта дува? Ко лечи људе? Ко управља авионом? Шта (може) да пада?*

6. **Игре за овладавање навикама правилног изговора**, развој фонематског слуха и концентрације.

Примери:

1) *Игра Покварени телефон*

Наставник/наставница подели ученике у два тима, тако да формирају два реда у којима играчи стоје један поред другог. На челу сваког реда је ученик/ученица

коме/којој је додељена улога телефонисте. Телефониста шапуће једну реч на српском језику првом играчу до себе. Сваки следећи играч треба да је шапне ономе до себе, и све тако до краја реда. Последњи у реду треба гласно да изговори ту реч. Побеђује тим који је тачно и најбрже пренео задату реч до последњег играча.

2) Игра *Предмети на слици*

Наставник/наставница ученицима показује слику на којој је приказано неколико предмета. Они је посматрају пар минута.

Задатак за ученике може да изгледа овако:

- 1) Који од датих предмета почињу (*нпр.*) на слово А.
- 2) Изговорити називе свих предмета који почињу на слово А.
- 3) На која почетна слова почињу називи осталих предмета.
- 4) Упишите одговоре у своје свеске.

7. **Игре за развој говорења** (али осим ове језичке вештине овакав тип игара развија памћење, пажњу, креативност и сл.)

Пример: Игра *Оловка шета*

Наставник/наставница одреди ученика/ученицу који ће да започне монолог на одређену тему. Тај ученик / та ученица прича и шета између клупа, носећи оловку у руци. У једном моменту стане и спусти оловку на клупу ученика/ученице који/која треба да настави с причом.

Примењујући игру као стимуланс у раду, треба имати на уму да је то само једно од средстава за повећавање ефикасности процеса наставе и учења. Да би игра задржала свој подстицајни карактер, она мора бити одмерено дозирана, разноврсна, пажљиво и увремењено увођена, градуирана у складу са степеном развијености комуникативних компетенција и прилагођена циљној групи ученика.

Уместо закључка

Рад у настави је веома сложена, вишедимензионална и посебно одговорна делатност, а настава Српског као страног језика представља посебан изазов за наставничку праксу, због специфичности контекста у коме се она одвија. Задатак образовне праксе јесте да осигура континуирану подршку активној инклузији ученика миграната и других осетљивих група у систем образовања у Републици Србији. Обезбеђивањем прескриптивног карактера предмета, препознавањем важности учења српског језика као страног, унапређивањем компетенција наставника кроз програме обуке и друге видове потпора, јачају се и образовна, али и друге компоненте процеса наставе и учења, важне за добробит ученика.

У том смислу, овај приручник пружа помоћ наставнику како у интерпретацији и повезивању програмских садржаја предмета тако у решавању комплексних питања везаних за начине и поступке рада.

Ипак, оно најважније лежи у чињеници да настава српског језика као страног представља основу за развијање атмосфере у којој доминира: емоционална и социјално реверзибилна димензија, љубав и емпатија, отвореност и прихватање, топлина и разумевање, благонаклоност и оптимизам, искреност и међусобно уважавање...

70

Аутори Програма наставе и учења и Стандарда образовних постигнућа за Српски као страни језик и материјала обуке на основу којих је настао Приручник (по азбучном редоследу):

- 1) Беговић Александра, лекторка за страни језик Филозофски факултет, Косовска Митровица
- 2) Вајс Весна, професорка српског језика и књижевности, ОШ „Сечењи Иштван“, Суботица
- 3) Влајковић Бојић мср Виолета, саветница координаторка, Центар за развој програма и уџбеника, ЗУОВ, Београд
- 4) Вуковић др Снежана, руководитељка Одсека за људска и мањинска права у образовању, МПНТР
- 5) Дражић др Јасмина, ванредна професорка, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет
- 6) Звекић Душановић др Душанка, ванредна професорка, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет
- 7) Јањић др Марина, редовна професорка, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
- 8) Крајишник др Весна, ванредна професорка, Универзитет у Београду, Филолошки факултет
- 9) Маринковић др Небојша, доцент, Универзитет у Београду, Филолошки факултет
- 10) Милијић Субић Дејана, заменица директора, ЗУОВ, Београд
- 11) Милићевић Добромиров мр Наташа, директорица удружења АЗБУКУМ - Центар за српски језик и културу Срба, Нови Сад
- 12) Николић др Милка, доценткиња, Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет
- 13) Пањковић Љиљана, професорка српског језика и књижевности, ОШ „Бранко Пешић“, Београд
- 14) Петковић др Јелена, доценткиња, Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет
- 15) Редли др Јелена, доценткиња, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет
- 16) Стрижак мср Никица, лекторка, Универзитет у Београду, Филолошки факултет
- 17) Цветковић Теофиловић др Ирена, ванредна професорка, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет

СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА

Устав Републике Србије

Закон о основама система образовања и васпитања (*Службени гласник РС* бр. 88/2017-3, 27/2018-3, 27/2018-22, 10/2019-5, 6/2020-20)

Закон о ратификацији Конвенције о правима детета (*Сл. лист СФРЈ, Међународни уговори* бр. 15/90 и *Сл. лист СРЈ, Међународни уговори* бр. 4/96 и 2/97)

Правилник о програму наставе и учења за предмет Српски као страни језик (*Службени гласник РС* бр. 15/2019)

Правилник о општим стандардима образовних постигнућа за предмет Српски као страни језик за крај првог и другог циклуса обавезног образовања, општег средњег образовања и образовања одраслих (*Службени гласник РС* бр. 15/2019)

Правилник о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета (*Службени гласник РС*, бр. 117/2013)

Општи стандарди постигнућа за крај основног образовања и васпитања – приручник за наставнике / [аутори Оливера Дурбаба ... и др.] – Београд : Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2017.

Стратегија развоја образовања и васпитања до 2030. године

Универзална декларација о људским правима (1948)

СТРУЧНА ЛИТЕРАТУРА

Бурзан, М., *Методички приручник за наставу српскохрватског као језика друштвене средине*, Педагошки завод Војводине, Нови Сад, 1979.

Вучо, Ј., [и др.], *Од српског као страног језика до српског као језика окружења и образовања: оквир програма језичке подршке* /– Београд : Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, 2018.

David L., Lazenby Simpson B., *Kurikularni okvir za učenje romskog jezika*, Trinity College Dublin, Irska, Odeljenje za jezičku politiku Saveta Evrope- www.coe.int/lang Savet Evrope, Strazbur, 2008.

Dražić, J., *Minimalne leksičke i gramatičke strukture u srpskom kao stranom jeziku*, Filozofski fakultet, Novi Sad, 2008.

Кочиш, Н., Чипкар, А., Јерковић, Ј., Брунет, Е., *Српскохрватски у школама народности, Приручник за учитеље и наставнике*, Покрајински завод за издавање уџбеника, Нови Сад, 1966.

- Крајишник, В., *Лексички приступ српском као страном језику*, Филолошки факултет, Београд, 2009.
- Крајишник, В., Маринковић Н., *Тестови за полагање српског као страног језика*, Филолошки факултет, Београд, 2012.
- Петровачки, Љ., Штасни, Г., *Методичке апликације. Планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности*, Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, Нови Сад, 2008.
- Петровачки, Љ., *Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности*, Филозофски факултет, Нови Сад, 2008.
- Раичевић, В., *Опита методика наставе словенских језика у инословенској средини*, Завод за уџбенике, Београд, 2007.
- Раичевић, В., Влајковић Бојић, В., *Подсетник за наставнике страних језика, Приручник за наставнике*, Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд, 2017.
- Српски као страни језик у теорији и пракси* : тематски зборник радова. 3, Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик, Београд, 2020.
- Српски као страни језик у теорији и пракси* : тематски зборник радова. 4, Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик, Београд, 2020.
- Српски као страни језик у теорији и пракси*, Зборник радова (2007). Београд: Центар за српски као страни језик, Филолошки факултет.
-

НАПОМЕНЕ

- ¹ Извор: <https://kerchtt.ru/bs/nazvanie-planet-solnechnoi-planety-solnechnoi-sistemy-ih-poryadok-i/>
- ² Слика преузета са сајта: <https://yandex.ru/images/>
- ³ Све слике су преузете са сајта: <https://yandex.ru/images/search>
- ⁴ Слика преузета са сајта: http://www.narodnimuzej.rs/images/Jovan-Bijelic_Mala-Dubravka2.jpg
- ⁵ Слика преузета са сајта: <https://donrossi.ru/d/mx-694.jpg>
- ⁶ Слика преузета са сајта: https://1gr.cz/fotky/idnes/13/081/cl6h/PET4cea82_174645_11431084.jpg
- ⁷ Слика преузета са сајта: https://fsd.multiurok.ru/html/2020/10/05/s_5f7acbdd2338c/1533177_12.jpeg
- ⁸ Слика преузета са сајта: <https://mysterytime.ru/itemphotos/CRE896NR18.png>
- ⁹ Слика преузета са сајта: <https://ae01.alicdn.com/kf/HTB1ktQXasfrK1RkSnb4q6xHRFXaI.jpg>
- ¹⁰ Слика преузета са сајта: <https://opt-1451630.ssl.1c-bitrix-cdn.ru/upload/medialibrary/499/499c70520d1646bb2319b68c5cc212ec.jpg?1563350678295583>
- ¹¹ Слика преузета са сајта: <https://i.pinimg.com/>
- ¹² Слика преузета са сајта: <https://i.pinimg.com/564x/d4/0b/ff/d40bff5961c5cdb3da9408d8d1e0f0b3.jpg>
- ¹³ Слика преузета са сајта: <http://www.luki.co.rs/wp-content/uploads/2014/01/pekara2.jpg>
- ¹⁴ Слика преузета са сајта: https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/509903/-a_NhlbunYMqX-CZipOy9w2543/ocr
- ¹⁵ Слика преузета са сајта: <https://drasler.ru/wp-g>
- ¹⁶ Слика преузета са сајта: <https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/488091/2kWvAv0KKfJsoij50jTGZA8371/ocr>
- ¹⁷ Слика преузета са сајта: <https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/2111733/EXDd7m5TdFORfnxMc6ttmQ2648/ocr>
- ¹⁸ Слика преузета са сајта: <https://papik.pro/uploads/posts/2021-09/thumbs/163103379720-papik-pro-p-krepish-risunok-raskraska-23.png>
- ¹⁹ Слика преузета са сајта: <https://a.d-cd.net/a2ba50es-1920.jpg>
- ²⁰ Слика преузета са сајта: <https://fixsell.com.ua/files/images/items/1/1866vdc146e16.jpg>
- ²¹ Слика преузета са сајта: https://www.cineplexx.rs/GenticImageStore/952/353/force/media/rs/center/cineplexx_kragujevac_plaza_952x363_8.jpg
- ²² Слика преузета са сајта: https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/1855334/HL_4rBHxwC6REOfew9-riQ5166/ocr
- ²³ Слика преузета са сајта: https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/2272048/UKehdhRFCSW_59nsuV-gxw7451/ocr
- ²⁴ Слика преузета са сајта: <https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/2112062/Uke-wqIVZY6c7m9ID9PI2g6820/ocr>
- ²⁵ Слика преузета са сајта: https://yandex.ru/images/search?uinfo=sw-1536-sh-864-ww-1536-wh-754-pd-1.25-wp-16x9_1920x1080&url=https%3A%2F%2Favatars.mds.yandex.net%2Fget-images-cbir%2F999599%2FH-2urJ0BnsT8D9L0-S51JA3312%2Forig&img_url=https%3A%2F%2Fmedia.baamboozle.com%2Fuploads%2Fimages%2F66459%2F1594693377_10244&cbir_id=999599%2FH-2urJ0BnsT8D9L0-S51JA3312&rpt=imageview&cbir_page=similar
- ²⁶ Овај задатак може бити осетљив за ученика / ученицу. Стога, пре његове израде, наставник / наставница би требало да се упозна са породичним стањем ученика / ученице (да ли живи или не живи са родитељима, да ли има родитеље или су умрли, да ли су из неких других разлога одсутни, ако јесу који су то разлози – затвор у родној земљи, болест и сл).
- ²⁷ Оваква питања могу бити осетљива и потребно је да наставник/наставница претходно буде упознат са реалним породичним контекстом у коме ученик живи.
- ²⁸ Слика преузета са сајта: <https://avatars.mds.yandex.net/>
- ²⁹ Слика преузета са сајта: https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/810727/gDXFm4ntpSR50Q1Xoj_zDg5990/ocr
- ³⁰ Слика преузета са сајта: <https://avatars.mds.yandex.net/get-images-cbir/371389/fk1kf-lW7VX4HMDx7i3ibQ6322/ocr>
- ³¹ Слика преузета са сајта: <https://5.imimg.com/data5/VM/IR/PR/ANDROID-7965972/product-jpeg-500x500.jpg>

-
- ³² Пре постављања ових питања, наставник/ наставница би требало да буде упознат / упозната са ситуацијом у којој ученик / ученица живи.
- ³³ Слика преузета са сајта: <https://ocdn.eu/pulscms>
- ³⁴ Слика преузета са сајта: <https://phonoteka.org/uploads/posts>
- ³⁵ Слика преузета са сајта: <https://scontent-hel3-1.cdninstagram.com/v/>
- ³⁶ Слика преузета са сајта: <https://sun1-47.userapi.com/s/v1/if1/qY4pROFrGtIslaesjwEWJkvbH6dnP2R2Xh3XwzNrQc5GY7MIldrK1ZQydKGYoYiMfS1qg.jpg?size=400x0&quality=96&crop=184,53,257,257&ava=1>
- ³⁷ Слика преузета са сајта: <https://i.ytimg.com/vi/c66AVh3BF-4/maxresdefault.jpg>
- ³⁸ Слика преузета са сајта: https://tr.menus.net/files/public/usuarios/433962/u433962_1379411357.MG9FRGM1SE9jMXZvT1cwZi8vMTM3O_TQxMTM1Ny8.png
- ³⁹ Слика преузета са сајта: <https://www.pinterest.fr/pin/678002918889182345/>
- ⁴⁰ Слика преузета са сајта: <https://avatars.mds.yandex.net/>
- ⁴¹ Слика преузета са сајта: <https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fwww.osmiolojecip>
- ⁴² Слика преузета са сајта: <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Ffarhiva.nedeljnik.rs>
- ⁴³ Слика преузета са сајта: <https://get.pxhere.com/photo/plant-field-lawn-meadow-flower-petal-flora-wildflower-flowers-poppy-flowering-plant-annual-plant-land-plant-ita-garden-cosmos-720750.jpg>
- ⁴⁴ Слика преузета са сајта: <https://img.huffingtonpost.com/asset/>
- ⁴⁵ Слика преузета са сајта: <https://www.kadinsen.com/wp-content/uploads/2019/01/agaclarin-enerjisi-01-8.jpg>
- ⁴⁶ Слика преузета са сајта: <https://3.bp.blogspot.com/-ZvabnLcdVQE/WQXAn0nycsI>
- ⁴⁷ Слика преузета са сајта: https://bron-center.ru/public/sites/tabs_photo/145/69662b.jpg
- ⁴⁸ Слика преузета са сајта: <http://1.bp.blogspot.com/>
- ⁴⁹ Слика преузета са сајта: <http://perbasi.or.id/wp-content/uploads/2016/03/Banner7-108x70.jpg>
- ⁵⁰ Слика преузета са сајта: <https://s3.tidyhq.com/orgs/625f76937732/event/image/>
- ⁵¹ Слика преузета са сајта: <https://ds04.infourok.ru/uploads/ex/0a05/0012941c-94401be4/img11.jpg>
- ⁵² Слика преузета са сајта: <https://st.depositphotos.com/1037238/3709/v/380/depositphotos>
- ⁵³ Слика преузета са сајта: https://interdag.ru/upload/event/event_7878.png
- ⁵⁴ Слика преузета са сајта: https://www.vippng.com/png/detail/1-10945_traffic-light-png-picture-traffic-light-transparent-background.png
- ⁵⁵ Слика преузета са сајта: https://4.bp.blogspot.com/_dPkDRARJcV0/S9X_ziF-1d/AAAAAAAAABsE/fXzho_Obslo/s1600/JAT_7377W_FlyR_1009_wallpaper.jpg
- ⁵⁶ Слика преузета са сајта: <https://jooinn.com/images/ship-56.jpg>
- ⁵⁷ Слика преузета са сајта: <https://image.shutterstock.com/image-vector/transport-icons-on-road-250nw-98819171.jpg>
- ⁵⁸ Пре него што се приступи изради овог наставник/ наставница би требало да буде упознат / упозната са ситуацијом у којој ученик / ученица живи.
- ⁵⁹ Слика преузета са сајта: <https://www.business.com/images/content/5cc/3793a9c658ace3b8b457c/1500-0->
- ⁶⁰ Слика преузета са сајта: <https://cdn.britannica.com/37/91837-050-2CC301F9/Children-pet-dog.jpg>
- ⁶¹ Пре постављања ових питања, наставник/ наставница би требало да буде упознат / упозната са ситуацијом у којој ученик / ученица живи.
- ⁶² Слика преузета са сајта: <https://ladysdog.ru/wp-content/uploads/assyd4tkws-e15277071419373.jpg>
- ⁶³ Сlike преузете са сајта: <https://avatars.yandex.net/get-music-content/28589/fa76a470.a.1546792-1/m1000x1000?webp=false>
- ⁶⁴ Слика преузета са сајта: <https://doctoradriancormillot.com/cor4578/wp-content/uploads/2016/11/alimentos.jpg>
- ⁶⁵ Слика преузета са сајта: <https://www.pinterest.ru/pin/663084745109493022/>
- ⁶⁶ Извор: <https://www.kurir.rs/stars/>
- ⁶⁷ Слика преузета са сајта: <https://megoldaskozpont.com/wp-content/uploads/2019/08/el%C3%A9g-j%C3%B3-gyerekevel%C3%A9s-realit%C3%A1s.jpg>
- ⁶⁸ Слика преузета са сајта: <http://www.narodnimuzej.rs/novi-vek/zbirka-srpskog-slikarstva-18-i-19-vek/>
- ⁶⁹ Сlike преузете са сајта: <https://fotos.perfil.com/2021/02/02/fotogaleria-alemania-1122354.jpg>
- ⁷⁰ Слика преузета са сајта: <https://www.google.com/url>